

DABAS PIEMINEKĻA
AIZSARGĀJAMO DENDROLOĢISKO STĀDĪJUMU

REMBATES PARKS

(daļas)

Rekonstrukcijas projekts

Pasūtītājs: Lielvārdes novada dome

Izpildītājs: SIA LABIE KOKI projekti
ainavu arhitekta Lauma Garkalne

2019-2020

Rekonstrukcijas projekta izstrādē iesaistītie eksperti:

Lauma Garkalne, ainavu arhitekte (sērija PD A, Nr. 0166); arhitektūras maģistra grāds ainavu arhitektūrā (sērija MD C, Nr. 0158);

Maija Medne, Latvijā kvalificēta arboriste – kokkope (apliecības sērija KAB Nr. 068981), bioloģe, LR sertificēta sugu un biotopu jomas eksperte (sertifikāta Nr. 102), Latvijas Dendrologu biedrības sertificēta dendroloģe (sertifikāta Nr. 011);

Andris Avotiņš, LR sertificēts sugu un biotopu jomas eksperts (sertifikāta Nr. 101);

Laura Mazule, Latvijā kvalificēta arboriste – kokkope (apliecības sērija KAB Nr. 085273), Latvijas Kokkopju - Arboristu biedrības valdes locekle; profesionālais maģistrs vides aizsardzībā un vides inženiera kvalifikācija, (sērija PD E, Nr. 3275), ainavu arhitekte (sērija PD E, Nr. 1711);

Jolanta Kriviņa, ainavu arhitekte, (sērija PD E, Nr. 2104);

Anna Karlsona, ainavu arhitekte, (sērija PD E, Nr. 5038).

Saturs

Ievads.....	5
1. Normatīvo aktu apskats.....	6
1.1. Vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti un saistošie noteikumi	6
1.2. Ministru kabineta noteikumi	8
1.3. Latvijas Republikas likumi	11
1.4. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās prasības	12
2. Teritorijas apraksts	15
2.1. Novietojums un fiziski ģeogrāfiskais raksturojums	15
2.2. Zemes vienību raksturojums un piederība	16
2.3. Vēsturiskā attīstība	17
3. Teritorijas novērtējums	22
3.1. Dendroloģisko stādījumu raksturojums.....	23
3.2. Ainavas analīze.....	28
3.3. Esošo infrastruktūras objektu un labiekārtojuma novērtējums.....	29
3.4. Kultūrvēstures telpas un kultūrvēsturisko objektu novērtējums.....	31
3.5. Dabas vērtību raksturojums.....	32
4. Teritorijas ilgtermiņa saglabāšanas, aizsardzības un attīstības nosacījumi	36
4.1. Perspektīvais teritorijas zonējums.....	37
4.2. Labiekārtojuma priekšlikums	37
4.3. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un apsaimniekošanas nosacījumi	41
4.4. Dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanas nosacījumi	43
4.5. Zemsedzes kopšana	44
4.6. Jaunu stādījumu ierīkošana	44
4.7. Kopšanas darbu apraksts	46
5. Rekomendācijas rekonstrukcijas projekta ieviešanai dabā.....	48
Bibliogrāfija.....	49
Attēlu saraksts	52
Pielikumi	53

levads

Valsts nozīmes dabas pieminekļa – dendroloģisko stādījumu “Rembates parks” daļas rekonstrukcijas projekts sagatavots, pamatojoties uz 2019. gada 17. janvārī noslēgto līgumu Nr. LNP10.1-6/19/6 starp Lielvārdes novada pašvaldību un SIA“LABIE KOKI projekti”. Rekonstrukcijas projekts šobrīd izstrādāts dendroloģisko stādījumu ziemeļu daļai (uz ziemeļiem no valsts autoceļa A6 Daugavas pusē), paredzot iespēju nākotnē izstrādāt līdzvērtīgu projektu dendroloģisko stādījumu dienvidu daļai (uz dienvidiem no valsts autoceļa A6 Daugavas pusē).

Rekonstrukcijas projekts sastāv no 5 nodaļām, kas ietver 13 attēlus un 2 tabulas.

Pirmajā nodaļā apskatīti normatīvie akti, kas nosaka stādījumu aizsardzības statusu un regulē to darbību. Otrajā nodaļā raksturota teritorijas atrašanās vieta, vēsturiskā attīstība un zemes vienību piederība. Trešajā nodaļā analizētas dendroloģisko stādījumu ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, dots dendroloģisko un dabas vērtību raksturojums un novērtējums, apskatīts esošais labiekārtojums un infrastruktūras objekti. Ceturtajā nodaļā aprakstīti teritorijas apsaimniekošanas pasākumi - labiekārtojuma priekšlikums, perspektīvais funkcionālais zonējums, dabas vērtību apsaimniekošana, koku, krūmu un zemeszemes kopšana, skatu veidošana, jaunu stādījumu ierīkošana. nodaļā dotas rekomendācijas rekonstrukcijas projekta ieviešanai dabā.

Rekonstrukcijas projekts sagatavots uz 53 lapām un tam ir 4 pielikumi:

Pielikums Nr. 1. Ekspertes Maijas Mednes atzinums Nr. MM102/27 uz 8 lapām ar 2 pielikumiem;

Pielikums Nr. 2. Eksperta Andra Avotiņa atzinums Nr. 03.06.2019 uz 6 lapām ar 3 pielikumiem;

Pielikums Nr. 3. Koku inventarizācija (skatīt kā atsevišķu sējumu) uz 167 lapām;

Pielikums Nr. 4. Grafiskā daļa (skatīt kā atsevišķu sējumu) uz 26 lapām ar 7 pielikumiem.

1. Normatīvo aktu apskats

Šajā nodaļā apskatīti normatīvie akti, kas ietekmē projekta teritorijas attīstību (Latvijas Republikas likumi, Ministru kabineta noteikumi, pašvaldības saistošie noteikumi, īpašumtiesības, apgrūtinājumi, teritorijā esošās inženierbūves, inženiertīkli un to aizsargjoslas utml.). Saistošas ir arī valsts mēroga stratēģijas, kas ietekmē kopējās plānošanas prioritātes.

1.1. Vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti un saistošie noteikumi

1.1.1. Lielvārdes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2030. gadam

Attīstības stratēģijā iezīmēta novada vīzija, kur kā viena no ilgtermiņa prioritātēm minēta moderna pilsētlauku vide ar kvalitatīvu un ilgtspējīgu dzīves un atpūtas telpu. Rembates parks šeit ir atzīmēts kā nozīmīgs Lielvārdes pilsētas resurss un nacionālo interešu telpa, kas jāapsaimnieko un jāattīsta kā ilgtermiņa vērtība ar kultūrvēsturisku, ekoloģisku, ainavisku un rekreācijas nozīmi. Stratēģijā uzsvērts, ka aizsargājamajām dabas un ainaviskajām teritorijām jāizvirza īpaši apsaimniekošanas un attīstības nosacījumi. Dokumentā iestrādātas vadlīnijas dabas, t.sk. īpaši aizsargājamo, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgo teritoriju plānošanai un attīstībai. Starp tām uz Rembates parku attiecināmas:

- *teritorijas izmantošanas, attīstības un īpašo dabas aizsardzības mērķu līdzsvarošana, teritorijas akcentējot kā vērtību kompleksus un attīstības resursus;*
- *īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās kā prioritāte noteikta dabas un vides aizsardzība, bet, ievērojot šīm teritorijām normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānos noteiktās prasības, teritorijā atļauta videi draudzīga tūrisma, rekreācijas u.c. saimnieciskās darbības attīstība;*
- *tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstība un modernizācija, t.sk. publiski pieejamu tūrisma un izziņas objektu - taku, velociņu maršrutu, skatu torņņu, telšu vietu, laivu piestātņu un jahtu ostu, stāvlaukumu, apmeklētāju centru (kempingu), informācijas centru, pakalpojumu sniegšanas tīklu, u.c. attīstība [9].*

1.1.2. Lielvārdes novada teritorijas plānojums 2016. – 2027. gadam

Teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, ietverts funkcionālais

zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi.

Plānojuma funkcionālajā zonējumā Rembates parks attēlots kā dabas apstādījumu, ūdeņu un publiskās apbūves teritorija.

Rembates parkam ir saistošas prasības teritorijas labiekārtojumam (apgaismes ķermeņiem, ārtelpas elementiem, apstādījumiem, žogiem), augsnes virskārtas un koku aizsardzībai, novadgrāvjiem un meliorācijas būvēm, prasības dabas un apstādījumu teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamām dabas teritorijām [11].

1.1.3. Lielvārdes pilsētas apstādījumu koncepcija

Apstādījumu koncepcija izstrādāta 2006.gadā un tai ir rekomendējošs raksturs. Koncepcijas 15. pielikuma lapā noteikts, ka kultūrvēsturiskie, īpaši aizsargājamie objekti un teritorijas saudzējamas un saglabājamās neskartas, vadoties pēc Lielvārdes attīstības plāna un apbūves noteikumiem [12]. 13. pielikumā norādīts, ka mežaparku, parku un skvēru teritoriju apstādījumi veidojami saskaņā ar kopējo pilsētas zaļo struktūru, ņemot vērā teritorijas specifiku un funkciju. Katrai teritorijai izstrādājams individuāls labiekārtojuma projekts kontekstā ar Lielvārdes novada domes noteiktajām prasībām [12].

Atzīmēts, ka Rembates parkā ir nepietiekošas norādes un informācija, daudz vecu koku, kas rada noēnojumu. Koncepcijā doti arī attīstības priekšlikumi - retināt koku grupas un veikt labiekārtojuma renovāciju, izvietot norādes un orientierus pie pilsētas galvenajām maģistrālēm.

1.1.4. 2016. gada 29. jūnija saistošie noteikumi "Par koku ciršanu ārpus meža Lielvārdes novada administratīvajā teritorijā "

Normatīvā noteikta publiskās apspriešanas procedūras kārtība un gadījumi, kad tā rīkojama.

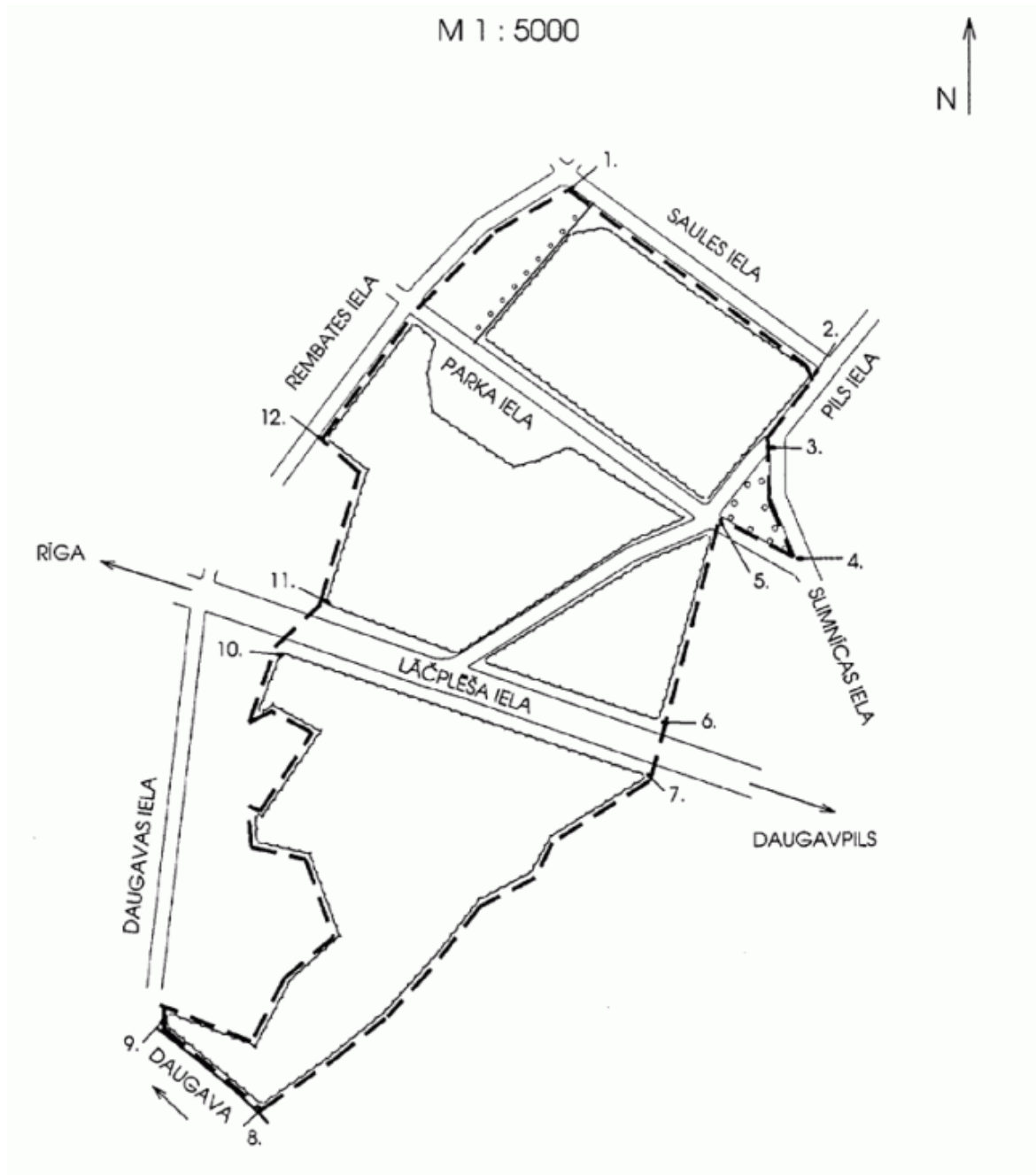
Publiskās apspriešanas procedūru rīko:

- ja koks atrodas: teritorijā, kurā atrodas kultūras pieminekļi un tās aizsargjoslā;
- parkā un alejā (arī tad, ja tā atrodas ielu zemes nodalījuma joslā);
- teritorijā, kurai ir jāizstrādā detālplānojums atbilstoši Lielvārdes novada pašvaldības teritorijas plānojumam [16].

1.2. Ministru kabineta noteikumi

1.2.1. Ministru kabineta 2001. gada 20. marta noteikumi Nr. 131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem"

Noteikumi nosaka 89 šādus dabas pieminekļus – aizsargājamus dendroloģiskos stādījumus. Ar šiem noteikumiem Rembates parkam piešķirts dabas pieminekļa un aizsargājamo dendroloģisko stādījumu statuss. Šo noteikumu 58. pielikumā pievienota Rembates parka shēma un robežu apraksts (sk. attēlu Nr.1 un tabulu Nr.1) [13].

1.Attēls. Dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" shēma.

N.p.k.	Robežposmu numurs pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
Lielvārdes novads. Lielvārdes pilsēta ar lauku teritoriju, Parka iela 3		
1.	1-2	Pa Saules ielu
2.	2-3	Pa Pils ielu
3.	3-4	Pa Slimnīcas ielu
4.	4-5	Pa Parka ielas un Pils ielas krustojumu
5.	5-6	Uz dienvidiem pa zemes ceļu gar mājām
6.	6-7	Šķērso šoseju Rīga - Daugavpils (Lāčplēša iela)
7.	7-8	Uz dienvidrietumiem gar upītes krastu
8.	8-9	Gar Daugavu
9.	9-10	Gar Daugavas ielas individuālajām mājām Nr.15, 13a, 13b, 13c, 11
10.	10-11	Šķērso šoseju Rīga-Daugavpils (Lāčplēša iela)
11.	11-12	Gar Lāčplēša ielas 32a un Daugavas ielas 9 apbūves gabaliem
12.		Pa Rembates ielu līdz sākumpunktam

1. *Tabula. Rembates parka robežu apraksts [13].*

1.2.2. Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

Šajos noteikumos definētas īpaši aizsargājamās sugas (sugu saraksts pievienots noteikumu 1.pielikumā) un ierobežoti izmantojamās īpaši aizsargājamās sugas [14].

1.2.3. Ministru kabineta 2003. gada 26.augusta noteikumi Nr. 474 "Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu"

Noteikumi nosaka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu un restaurāciju, kā arī kārtību, kādā tiek piešķirts vidi degradējoša objekta statuss [19].

1.2.4. Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"

Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās, kā arī aizsargājamo teritoriju apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību.

Noteikumi paredz dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanas nosacījumus un aizsargājamās teritorijās aizliegtās darbības ar konkrētiem izņēmumiem:

- nosaka, ka aizsargājami dendroloģiskie stādījumi ir izņēmums, un tajos drīkst izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā.

Noteikumu 8. nodaļā atrunāts, kādas darbības ir aizliegtas dabas pieminekļa teritorijā:

- veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts dabas pieminekļis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība;
- iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvu personiskām vajadzībām;
- aizliegts: mainīt zemes lietošanas kategoriju, izņemot zemes lietošanas kategorijas maiņu aizsargājamajos dendroloģiskajos stādījumos saskaņā ar normatīvajiem aktiem par parku ierīkošanu un apsaimniekošanu;
- aizliegts kurināt ugunsgrākus ārpus speciāli ierīkotām vietām.

Noteikumu 8.3. apakšnodaļa (48., 49., 50., 51. punkts) nosaka, ka pēc Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas saņemšanas atļauts:

- bīstamos kokus atļauts nocirst (novākt), ja nav citu iespēju novērst bīstamu situāciju (piemēram, apzāģēt zarus, izveidot atbalstus, izvietot norobežojošās barjeras un braukšanas ātrumu ierobežojošas zīmes);
- koku ciršana un dendroloģisko stādījumu atjaunošana atļauta saskaņā ar aizsargājamo dendroloģisko stādījumu rekonstrukcijas projektu;
- aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijā pieļaujama infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūve vai atjaunošana, kā arī ēku rekonstrukcija [8].

1.2.5. Ministru kabineta 2012. gada 2.maija noteikumi Nr. 309. "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža"

Noteikumi nosaka kārtību koku ciršanai ārpus meža, metodiku zaudējumu aprēķināšanai par koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā, kā arī gadījumus, kad zaudējumu atlīdzība netiek noteikta [15].

1.2.6. Ministru kabineta 2017. gada 20.jūnija noteikumi Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"

Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu, kā arī īpaši aizsargājamās meža, krūmāju un purvu biotopus raksturojošās pazīmes. Saraksts ar piezīmēm pievienots šo noteikumu pielikumā [20].

1.3. Latvijas Republikas likumi

1.3.1. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"

Likums definē īpaši aizsargājamo dabas teritoriju sistēmas pamatprincipus, to veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu, pārvaldes, stāvokļa kontroles un uzskaites kārtību, kā arī valsts, starptautisko, reģionālo un privāto interešu savienojamību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanā, saglabāšanā, uzturēšanā un aizsardzībā.

Likuma 6. pants nosaka, ka "dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājami koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība".

Likums nosaka vispārīgus apsaimniekošanas noteikumus. 26. pants par aizsargājamās teritorijas apsaimniekošanas organizēšanu nosaka, ka „nepieciešamo saimniecisko pasākumu veikšanai aizsargājamās teritorijās likumā noteiktajā kārtībā var izveidot biedrības un nodibinājumus. Vietējās pašvaldības var finansēt un veikt savā administratīvajā teritorijā esošo aizsargājamo teritoriju apsaimniekošanu. Biedrības, nodibinājumi un pašvaldības par plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem informē Dabas aizsardzības pārvaldi” [26].

1.3.2. Aizsargjoslu likums

Likuma mērķis ir noteikt aizsargjoslu veidus un to funkcijas, aizsargjoslu izveidošanas, grozīšanas un likvidēšanas pamatprincipus, aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību un saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās [7].

1.3.3. Sugu un biotopu aizsardzības likums

Likuma mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu Latvijā, saglabājot Latvijai raksturīgo faunu, floru un biotopus, regulēt sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicināt populāciju un biotopu saglabāšanu atbilstoši ekonomiskajiem un sociālajiem priekšnoteikumiem, kultūrvēsturiskajām tradīcijām, kā arī regulēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums definē valsts pārvaldes un institūciju kompetenci, zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, nosaka nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu [30].

1.3.4. Vides aizsardzības likums

Likuma mērķis ir veicināt ilgtspējīgu attīstību vides aizsardzības jomā, kā arī radīt un nodrošināt efektīvu vides aizsardzības sistēmu. Tās uzdevumi ir saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, saglabāt bioloģisko daudzveidību, veicināt dabas resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu, nodrošināt sabiedrības līdzdalību ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī nodrošināt sabiedrībai iespēju brīvi saņemt vides informāciju. Likums piemērojams saistībā ar kontroli vides aizsardzības jomā un resursu izmantošanu, iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem vides aizsardzības jomā [32].

1.3.5. Teritorijas attīstības plānošanas likums

Likuma mērķis ir panākt, lai teritorijas attīstība tiek plānota, paaugstinot dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantojot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstot ekonomiku. Teritorijas plānošanas viens no uzdevumiem ir saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti [31].

1.4. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās prasības

1.4.1. Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīva 92/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību

Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību. Direktīva paredz, ka katrai dalībvalstij ir jāizveido aizsargājamo dabas teritoriju tīkls (saukts par NATURA 2000), kas nodrošinātu direktīvu pielikumos minēto sugu un biotopu adekvātu aizsardzību un saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības stāvokli dabiskās izplatības areālā. Ja dendroloģiskais stādījums ir nozīmīgs kādas sugas dzīvotnes aizsardzībai, to var rosināt noteikt kā Natura 2000 teritoriju [24].

1.4.2. Likums "Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību"

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta konvencija par bioloģisko daudzveidību Latvijā. Konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana [22].

1.4.3. Likums “Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta konvencija par dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu Latvijā. Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību [21].

1.4.4. Likums “Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību”

Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta 1972. gada Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību. Konvencijā tiek skaidroti jēdzieni “kultūras mantojums” un “dabas mantojums”, kā arī skaidrota nepieciešamība aizsargāt unikālas kultūras un dabas vērtības [29].

1.4.5. Likums “Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas 1998. gada 25.jūnija Orhūsas konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem Latvijā. Tas ir jauna veida starptautisks līgums, kurš sasaista vides tiesības ar cilvēka tiesībām. Orhūsas konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs [23].

1.4.6. Likums “Par Eiropas ainavu konvenciju”

Ar šo likumu tika pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija. Konvencijas mērķi ir veicināt ainavu aizsardzību, pārvaldību un plānošanu, kā arī organizēt sadarbību par ainavu jautājumiem Eiropā. Konvencija attiecas uz visām pušu teritorijām un ietver dabiskās, kā arī lauku, urbānās un piepilsētu teritorijas. Tā ietver sauszemes un jūras teritorijas, un iekšējos ūdeņus. Tā attiecas uz ainavām, kuras var uzskatīt par izcilām, tāpat kā uz ikdienišķām vai degradētām ainavām. Latvijā ir izstrādāts un 2007.gada 29.martā Saeimā pieņemts Likums par Eiropas ainavu konvenciju, ar kuru tā tiek pieņemta un apstiprināta [25].

1.4.7. Eiropas Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību

Direktīva attiecas uz visu savvaļas putnu sugu aizsardzību, kas sastopamas dalībvalstu teritorijā. Direktīva nosaka šo sugu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, un to izmantošanas normas. Direktīva attiecas uz putniem, putnu olām, putnu ligzdām un putnu dzīvotnēm. Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai uzturētu šo sugu populācijas tādā līmenī, kas, pirmkārt, atbilst ekoloģijas, zinātnes un kultūras prasībām, tajā pašā laikā ņemot vērā saimnieciskās un rekreatīvās prasības, vai, lai tuvinātu šo sugu populācijas minētajam līmenim. Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai pietiekamā mērā saglabātu, uzturētu vai atjaunotu visu šo putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju. Dendroloģiskajos stādījumos dažādi koku ciršanas vai kopšanas, kā arī dažādi infrastruktūras izveides projekti būtu jāveic ārpus putnu ligzdošanas laika, samazinot negatīvo ietekmi uz putnu sugām [28].

2. Teritorijas apraksts

Šajā nodaļā aprakstīts Rembates parka novietojums un fiziski ģeogrāfiskais raksturojums Lielvārdes pilsētas kontekstā, norādītas rekonstrukcijas projektā ietvertās zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem, kā arī apskatīta projekta teritorijas vēsturiskā attīstība.

2.1. Novietojums un fiziski ģeogrāfiskais raksturojums

Aizsargājамie dendroloģiskie stādījumi "Rembates parks" atrodas Lielvārdes pilsētas DA daļā, Daugavas labajā krastā. Parka kopējā platība – 11 ha, rekonstrukcijas projektā iekļautā teritorijas platība – 6,8 ha.

Lielvārdes novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Vidzemes dienvidrietumos, Daugavas labajā krastā, Rīgas plānošanas reģionā.

Lielvārdes dienvidu daļa pie Daugavas krasta atrodas 31 – 33 m virs jūras līmeņa. Lielvārdes novads atrodas Viduslatvijas nolaidenuma DA daļā un Lejasdaugavas senlejā. Lejasdaugavas senleja ir sekla kanjonveida ieleja ar diviem stāviem, no kuriem apakšējo veidojusi Daugava, bet augšējo, vairākus kilometrus plato senleju – liela ledāju kušanas ūdeņu straume, kas pastāvēja ledus laikmeta beigu posmā. Augšējā stāva krasta terase Lielvārdes novadā ir 6 – 20 m augsta, lēzena un nav izteikta. Apakšējā stāva terase ir 10 – 30 m augsta, daudzviet veidojot ainaviskus stāvkrastus. Daugavas un tās sāngravu krastos vietām izveidojušies zemi augšdevona Daugavas svītas dolomītu un dolomītmerģeļu atsegumi, Lielvārdes pilsētā veidojot izteismīgo Rumbiņas ūdenskritumu. Novada teritoriju klāj kvartāra periodā veidojusies morēna un aluviālie – upju veidotie nogulumi. Daugavas senlejā kvartāra iežu segas biezums nepārsniedz dažus metrus. Novada ziemeļu daļā kvartāra nogulumi sasniedz 10 – 40 m biezumu. Zem kvartāra iežiem iegūļ pamatieži, kuru augšpusē atrodas augšdevona Katlešu, Daugavas un Ogres svītu ieži – galvenokārt dolomīti un dolomītmerģeļi, arī karbonātiski māli un smilšakmeņi. Ģeomorfoloģiskie procesi novadā kopumā ir tipiski pārējai Latvijai un tiem nav raksturīga būtiska ietekme uz saimniecisko dzīvi. Ķeguma HES ūdenskrātuves mainīgais līmenis izraisa Daugavas krastu eroziju, kas, galvenokārt, vērojama Lielvārdes pilsētas austrumu daļā. Šī procesa rezultātā noskalota daļa no tādiem vērtīgiem kultūras pieminekļiem, kā Dievu kalns un Lielvārdes pilskalns. Mazākām novada upēm ir raksturīgi plūdi, kas atsevišķos gadījumos izraisa plašāku upju palieņu teritoriju applūšanu. Lielāka mēroga plūdi, ko varētu radīt Daugavas pārplūšana, tika novērsti līdz ar Daugavas HES kaskādes izbūvi.

Klimatiskajiem apstākļiem Lielvārdes novadā nav īpašu atšķirību no vidējiem klimatiskajiem apstākļiem Latvijā. Lielvārdes novads atrodas Viduslatvijas klimatiskajā zonā, ko raksturo mēreni silts un samērā sauss klimats. Valdošie vēji ziemā pūš no D – DR, vasarā – no R un ZR. Stipri vēji (virs 15 m/s) ir 10 – 45 dienas gadā. Gada vidējā temperatūra Lielvārdes novadā ir ap 5,6°C, janvārī no -6,1°C līdz -1,2°C, jūlijā no 16°C līdz

19,4°C. Bezsalā periods pie Daugavas ilgst 130 – 140 dienas, veģetācijas periods ilgst aptuveni 170 – 180 dienas. Vidējais nokrišņu daudzums gadā ir ap 600 – 780 mm. Vairāk nokrišņu ir pagasta ziemeļu daļā, kur ir lielāki virsmas absolūtie augstumi un pauguraināks reljefs. Aptuveni 117 – 144 dienas gadā ir ar nokrišņiem. Ziemā grunts sasalums smilšmālā sasniedz ap 1 m dziļumu, smiltī un mālsmiltī – līdz 1,2 m. Ledus novada upēs parasti veidojas novembra trešajā nedēļā un iziet marta beigās [10].

2.2. Zemes vienību raksturojums un piederība

Rekonstrukcijas projektā iekļauta dabas pieminekļa aizsargājamo dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" daļa, kas ietver sevī šādas teritorijas un to daļas:

- Parka iela 3 – zemes vienību kad. apz. 74130020520, 74130020521, 74130020523, 74130020524;
- Pils iela – zemes vienību kad. apz. 74130020801, 74130020662;
- Parka iela – kad. apz. 74130020666. Visi zemes gabali pieder pašvaldībai [34].

2.Attēls. Dendroloģiskos stādījumus veidojošās zemes vienības un to piederība. (Projekta teritorijas robeža attēlota ar sarkanu raustītu līniju).

Dendroloģisko stādījumu robežas noteiktas un aprakstītas 2001. gada 20. marta Ministru kabineta noteikumu Nr.131 pielikumā Nr. 58 [13]. Šajā normatīvā arī dota dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" nosacīta shēma mērogā 1:500 (sk. attēlu Nr.1. un tabulu Nr.1). Projektā ietvertās stādījumu teritorijas robežas sakrīt ar zemes gabalu kadastrālajām robežām (sk. attēlu Nr.2).

2.3. Vēsturiskā attīstība

Aizsargājamo dendroloģisko stādījumu teritorijas Latvijā izveidotas 2001. gadā, kopskaitā 89 vienības. Lielākoties tās ir kādreizējo muižas parku teritorijas, kur savulaik stādītas retas koku un krūmu sugas, kā arī mērķtiecīgi veidoti un kopti apstādījumi. Dendroloģisko stādījumi nosaukumi vairums gadījumu nes kādreizējās muižas vārdu. Arī aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi "Rembates parks" izveidoti kādreizējās Rembates muižas parka teritorijā. Līdzīgi kā citviet Latvijā, tie ir piedzīvojuši lielas strukturālas pārmaiņas kopš to izveidošanas brīža. Lai tās izprastu, Rembates muižas vēsturiskā attīstība jāskatās plašākā mērogā – Lielvārdes pilsētas un novada kontekstā.

2.3.1. Lielvārdes novada vēsture

Arheoloģiskie izrakumi Lielvārdes Dievu kalnā liecina, ka baltu ciltis to apdzīvojušas jau I gadu tūkstoī pirms mūsu ēras. Lielvārde ar nosaukumu *Leenewade* pirmo reizi rakstos minēta 1201. g. Indriķa hronikā. (Apzīmējumu *Leenewaden* lietoja līdz 20. gs.sākumam).

No Indriķa hronikas zināms, ka 1201. gadā bīskaps Alberts Daugavas līvu Lielvārdes pilsnovadu piešķīra kā lēni bruņiniekam Danielam Bannerovam. Vācu bruņinieki novadu pilnībā pakļāva līdz 1212.g. un vēl pirms 1229. gada līvu koka pils vietā uzcēla mūra pili ar nocietinājuma valni uz zemesraga starp Daugavu un tās pietekas Rumbiņas gravu. Rīgas bīskaps Nikolajs Lielvārdi 1248. gadā piešķīra Rīgas domkapitulam, bet 1255. gadā atzina to par savu īpašumu. 14.-15. gadsimtā Lielvārde kļuva par fogtijas centru Rīgas arhibīskapijas t.s. latviešu galā, saglabājot arī arhibīskapijas maizes klēts statusu.

Pēc 1561. gadā Viļņā noslēgtā līguma Vidzeme (arī Lielvārde) nokļuva Lietuvas-Polijas valdījumā un tika iekļauta Pārdaugavas hercogistē.

1631. gada 21. jūnijā zviedru karalis Gustavs Ādolfs Štetinā parakstīja lēņu grāmatu, ar kuru Lielvārdes pilsnovadu ar visām muižām piešķīra Zviedrijas sudrabkaltuvju inspektoram Heinriham Mārtinam Vulfam. 1646. gadā H. M. Vulfu uzņēma muižnieku kārtā ar uzvārdu Volfenšilds.

1656. gadā krievu karaspēks ielauzās Vidzemē un ieņēma arī Koknesi un Lielvārdi. Lielvārde bija pakļauta pilnīgai krievu patvaļai un izlaupīšanai.

Pēc cara Pētera I iebrukuma Ziemeļu kara laikā (1700–1710) Lielvārde nonāca Krievijas impērijas varā. Lielajā mērī 1710. g. Lielvārdē izmira 70% iedzīvotāju [37].

1861. g. pēc dzelzceļa līnijas Rīga-Dvinska (Daugavpils) un Rembates stacijas atklāšanas sāka strauji attīstīties Rembate.

Pirmā pasaules kara laikā, kad Daugava gandrīz trīs gadus bija frontes līnija, Lielvārdi pilnībā nopostīja. 6 km no Daugavas vairs nebija palicis nevienas celtnes ar jumtu. Cilvēki, atgriezušies no bēgļu gaitām, dzīvoja ierakumos un steidzīgi sāka celt mājokļus. 1926.g. nolēma, ka Lielvārdes pagastam jāpievieno Rembates (Ringmundshof) muižas centrs. Rembates dzelzceļa staciju ap 1934. g. pārdēvēja par Lielvārdes dzelzceļa staciju.

Tragisks novadam izrādījās 1941. g. 14. jūnijs, kad no Lielvārdes uz Sibīriju deportēja 42 cilvēkus. Daudzi gāja bojā vācu okupācijas laikā un abās frontes pusēs.

1950. g. izveidoja Lielvārdes pilsētciematu. Pilsētas statusu Lielvārdes ciemats ieguva 1992. g. 5. martā. Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2004. g. 16. novembrī Lielvārdes pilsētu ar lauku teritoriju pārveidoja par Lielvārdes novadu [37].

2.3.2. Rembates muižas vēsture

Rembate senos pierakstos tika saukta par *Memeküll*. Vietā, kur izveidojās Rembates muiža, bijis līvu ciems *Memesdorf*. Polijas - Zviedrijas kara laikā (1600-1629) posta, bada un sērgu rezultātā, kā arī muižu lauku paplašināšanas un jaunu muižu rašanās procesā, gandrīz iznīkušā Mēmesciema vietā, izveidojās Rembate jeb, kā to agrāk sauca – Ringes muiža, viena no Lielvārdes muižas palīgmuižām [38].

1725. gadā Rembates muiža tika atdalīta no Lielvārdes muižas kā patstāvīga saimnieciska vienība. 1770. gadā Lielvārdes muižas īpašnieks Heinrihs Erihs fon Volfenšilds Rembates muižu piešķīra savam krustdēlam baronam fon Igelstrēmam. 1811. gadā Elizabete Anna fon Štricha muižu par 1 550 000 sudraba rubļiem pārdeva Fridriham Vilhelmam fon Strengeram. 1831.g. muiža kļuva par Rautenfeldu dzimtas īpašumu.

Muižas īpašnieks Heinrihs Rautenfelds dzimis 1822. gadā, studējis Tērbatā, diplomāts, tieslietu zinātnis, ekonoms, matemātiķis un būvmākslas pratējs, izdarīja pats nivelēšanas darbus priekš kanāla rakšanas un apūdeņošanas. 1858. gada pavasarī dzejnieks Andrejs Pumpurs stājies dienestā pie barona Heinriha fon Rautenfelda par „pirmo mērnieka puisī” mērnieka palīgam, kurš barona uzdevumā mērīja Rembates zemi [38].

1826. gadā Lielvārdes draudzes novadā (*Kirchspiel Lennewarden*) bija mācītājmuiža un trīs muižas:

- Lielvārdes mācītājmuiža (*Lennewarden Pastorat*);
- Lielvārdes muiža (Lennewarden) ar Anrepa jeb Jauno pusmuižu (*Anrepshof*) un Kaibalas pusmuižu (*Kaibel*);
- Rembates muiža (*Ringmundshof*) ar Strīķu blakus muižu (*Nebenhof Strikenhof*) un Elisienhof, Karlshof, Helenenhof pusmuižām;

- Lēdmanes muiža (Ledemannshof) ar Elku ciema (Elkendorf) un Akotu (Akkoht) pusmuižām.

1905. gadā Heinriha fon Rautenfelda dēla Kārļa Rautenfelda valdīšanas laikā muižu nodedzināja. Līdz Pirmajam pasaules karam pili atjaunoja pēc Vilhelma Romāna Restlera (Roessler, 1878–1949) projekta. Diemžēl Pirmā pasaules kara laikā Rembates pils gāja bojā. Līdz mūsdienām ir saglabājies muižas parks, bijušā ķieģeļu ceļa pagrabi, bet bijušais zirgu stallis un vāgūzis pārbūvēts par kultūras namu.

Liecības par muižas arhitektūru un ainavu sniedz senie zīmējumi, kartes un fotoattēli, kur redzama gan muižas dzīvojamo un saimniecības ēku arhitektūra, gan muižas parka aprīses.

Viens no senākajiem attēliem ir 1796. gada J.K.Broces zīmējums (sk. attēlu Nr.3), kur redzama daļa no muižas pagalma un kāda no muižas saimniecības ēkām. Skats orientēts Daugavas virzienā. Tālumā redzams krogs, dzirnavas, un ceļš, kas gar Daugavu ved uz Rīgu. Muižas īpašnieks uz to brīdi ir Karls Gustavs Igelstrēms.

3.Attēls. Skats pie Rembates muižas Lielvārdes draudzē 50 verstis no Rīgas, 1796.g., J.K.Broces zīmējums

Lielākā daļa vēsturisko fotoattēlu saglabājušies no 19.gs. beigām un 20.gs. sākuma (ne vēlāk par 1914-1918.g), visticamāk no tā laika, kad muižas dzīvojamā ēka atjaunota pēc 1905. gada degšanas (sk. attēlu Nr.4). Šajos attēlos pārsvarā dokumentēts skats uz muižu no iebraucamā ceļa, kur priekšplānā vienmēr redzams dīķis. Acīmredzot šis bijis viens no gleznieciskākajiem un raksturīgākajiem skatiem muižas apkārtnē. Pa retam iemūžinātas arī muižas saimniecības ēkas un saglabājies arī viens fotoattēls no parka.

Rembates muižas parks bija veidots klasicisma jeb ainavu parku tradīcijā. Plašais parteris visticamāk saglabājies no iepriekšējiem muižas centra apbūves periodiem. Klasicisma

parkos parasti pavērās vismaz viena skatu perspektīva no muižas pils jeb kungu nama parka dziļumā. Otra raksturīga īpatnība bija lokveida ceļi, kam noteikti vajadzēja aptvert galveno lauci, bet Rembatē arī dīķi. Parka ceļu loki varēja būt vairāki un vecākajos parkos apstādīti ar liepu rindām vai alejām. Ilze Māra Janelis, veicot parka izpēti 2000. gadā, piebilst, ka sīkāks pastaigu ceļu plānojums nav zināms ne dokumentāli, ne pietiekami viennozīmīgi konstatējams dabā.

Parku sāka veidot ap 1858. gadu kā ainavu parku pie Rembates muižas. Parkā bija dīķis, kas apņēmis sauszemi, veidojot savdabīgu saliņu, uz kuru vedis celiņš. Uz saliņu esot vedis loka tiltiņš, dīķītī peldējuši gulbji. Dīķī ūdens regulāri mainījies, jo tajā pa speciāli iemūrētu kanālu un kāpnītēm ieplūdusi upīte. Šobrīd uz saliņas ierīkota brīvdabas estrādes skatuve.

Veicot dīķa rekonstrukciju, parkā tika atsegta 19. gadsimta laikā veidotā ūdenskrituma kaskāde. Pēc pirmā pasaules kara nodegušā muižas zirgu staļļa vietā Rembates kultūras veicināšanas biedrība uzbūvēja tautas namu. Otrā pasaules kara gados namā ierīkoja autoremonta darbnīcu, tika izlauzta grīda, sabojāta skatuve un skatītāju zāle. Tūlīt pēc kara tautas namu atjaunoja un nosauca par kultūras namu. 1958. gadā nams tika paplašināts, iegūstot divstāvīgu piebūvi. 1962. gada ziemā ugunsgrēks to nopostīja. Lielvārde palika bez sava kultūras nama uz vairāk kā 10 gadiem. 20. gs. 70 - to gadu sākumā izdevās iegūt naudu jauna kultūras nama celtniecībai, un 1976. gadā tas tika atklāts [40].

1997. gadā Rembates parka dienvidu daļā autoceļa A6 malā mākslinieks Agris Liepiņš uzcēlis senās Lielvārdes pilsnovada virsaiša Uldevenes koka pils prototipu, kas ir kļuvis par interesantu apskates objektu. [37, 38].

Nozīmīgu pētījumu 2000.gadā veikusi ainavu arhitekte Ilze Māra Janelis, kura izstrādājusi Rembates parka rekonstrukcijas priekšlikumu, balstoties uz parka vēsturisko izpēti. Diemžēl projekta materiāli saglabājušies tikai fragmentāri. Rekonstrukcijas projekts nav realizēts dzīvē.

2017.gadā Rembates parka labiekārtošanas projekta I kārtas ietvaros veikti darbi parka centrālajā daļā - ierīkoti grants seguma un bruģēti gājēju celiņi, izvietoti atpūtas soliņi un atkritumu urnas, izbūvētas platformas vides dizaina objektiem - goda krēsliem ievērojamiem novadniekiem. Projekta II kārtas laikā labiekārtota Rembates parka daļa ap Spīdaldas saliņu – veikta gājēju celiņu izbūve, estrādes kāpņu remonts, izbūvētas platformas vides dizaina objektiem un ierīkots bērnu rotaļu laukums ar gumijas plātņu segumu ar Lielvārdes novadam raksturīgo krāsu un elementu izmantojumu.

4.Attēls.Rembates muižas ēka pirms 1914.gada

5.Attēls.Muižas iebraucamais ceļš 20.gs. sāk.

6.Attēls.Skats iebraucot muižas ēkas pagalmā 20.gs. sāk.

7.Attēls. Muižas iebraucamais ceļš 20.gs. sāk.

8.Attēls. Muižas ūdensdzirnavas 20.gs. 30.tie gadi

9.Attēls.Skats uz muižas ēku no dīķa puses

10.Attēls. Viens no muižas dīķiem

11.Attēls. Rembates muižas ēka 20.gs.sāk.

3. Teritorijas novērtējums

Nodaļā aprakstītas un analizētas dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, dots dendroloģisko stādījumu raksturojums, izmantojot SIA *Labie koki eksperti* 2019. gadā veikto koku inventarizāciju un vērtējumu (sk. Pielikumu Nr.3).

Dabas vērtības analizētas, balstoties uz ekspertes Maija Mednes izstrādāto atzinumu Nr. MM102/27 (sk. Pielikumu Nr.1), apsekojot teritoriju 2019. gada 5., 14. augustā, 29. septembrī un 5. oktobrī, kā arī eksperta Andra Avotiņa atzinumu Nr.03.06.2019 (sk. Pielikumu Nr.2).

Dendroloģisko stādījumu ainava vērtēta pēc vizuāli estētiskajiem kritērijiem, analizējot ainavas kvalitāti, pieejamību un saskatāmību. Ainavas novērtējumā aprakstīta teritorijas pašreizējā un perspektīvā izmantošana, kā arī vēlamā rīcība ainavas estētiskās kvalitātes uzlabošanai. Ainavas telpiskā analīze veikta, apzinot ainaviski vērtīgās teritorijas, nozīmīgos skatu punktus un virzienus, ainavas mezglu punktus, orientierus, šķēršļus un problēmu zonas kontekstā ar apkārtējo vidi.

Stādījumu novērtējums kalpo par pamatojumu dendroloģisko stādījumu iekļaušanai, paplašināšanai vai izslēgšanai no valsts nozīmes īpaši aizsargājamo dendroloģisko stādījumu kategorijas.

3.1. Dendroloģisko stādījumu raksturojums

Koku inventarizāciju Rembates parkā veicis uzņēmums SIA *Labie Koki eksperti* 2019. gada 1. augustā un 5. oktobrī (sk. Pielikumu Nr.3). Inventarizēta ne tikai dendroloģisko stādījumu daļa, kas iekļaujas rekonstrukcijas projekta robežās, bet plašāka apkārtnē (sk. attēlu Nr.12). Kopā novērtēti 959 koki. Koki numurēti dabā ar plastikāta numuriem pēc vienotas sistēmas, numerācija atspoguļota novērtējuma plānā un tabulās. Koku stāvoklis vērtēts, nosakot vitalitāti, fizisko stāvokli un piešķirot noteiktu vērtības krāsu, un apskatāms pielikumā “Koku novērtējuma tabula”. Novērtējuma rezultāti apkopoti un apskatāmi A4 formāta sējumā, kā arī pieejami elektroniskā formātā.

Koku kopšanas prioritātes, ieskaitot ainavas veidošanas nolūkos cērtamos kokus, atspoguļotas koku kopšanas un skatu veidošanas plānā (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.7).

12. Attēls. Inventarizēto koku teritorija

Apsēkotajā teritorijā novērtēta 21 koku suga:

- *Acer platanoides* (parastā kļava).....203 gab.
- *Acer saccharinum* (sudraba kļava).....1 gab.
- *Aesculus hippocastanum* (parastā zirgkastaņa).....4 gab.
- *Alnus glutinosa* (melnalksnis).....4 gab.

- *Betula pendula* (āra bērzs).....112 gab.
- *Crataegus monogyna* (vienirbuļa vilkābele).....1 gab.
- *Fraxinus excelsior* (parastais osis).....44 gab.
- *Padus avium* (parastā ieva).....5 gab.
- *Picea abies* (parastā egle).....12 gab.
- *Pinus sylvestris* (parastā priede).....6 gab.
- *Pyrus pyraeaster* (meža bumbiere).....1 gab.
- *Populus alba* (baltā apse).....1 gab.
- *Populus tremula* (parastā apse).....1 gab.
- *Quercus robur* (parastais ozols).....158 gab.
- *Salix alba* (baltais vītols).....1 gab.
- *Salix fragilis* (trauslais vītols).....2 gab.
- *Sorbus aucuparia* (parastais pīlādzis).....4 gab.
- *Sorbus intermedia* (Zviedrijas pīlādzis).....1 gab.
- *Tilia americana* (Amerikas liepa).....1 gab.
- *Tilia cordata* (parastā liepa).....374 gab.
- *Ulmus glabra* (parastā goba).....20 gab.

Vidējais koku fiziskā stāvokļa novērtējums objektā ir 5,7 no 10.

Teritorijā konstatēti:

- **Ļoti vērtīgi un izcili koki** – 117 gab., kuru vainagi plānā ir atzīmēti ar sarkanu un violetu krāsu, ir noteikti saglabājami;
- **Vērtīgi koki** – 814 gab., kuriem vainagi plānā ir atzīmēti ar zaļu krāsu, iespēju robežās ir saglabājami;
- **Mazvērtīgi un nevērtīgi koki** (ar zemu ainavisko vērtību) koki – 28 gab., kuri plānā ir atzīmēti ar pelēku krāsu. Mazvērtīgos un nevērtīgos kokus ainavas kopšanas nolūkos ir pieļaujams likvidēt (sk. Pielikumu Nr. *Koku novērtējuma tabula, kopšanas darbi*);
- **Aizsargājami valsts nozīmes dižkoki** – 3 gab., Nr.056956 (parastais ozols); Nr.057186 (parastā liepa); Nr.058074 (parastais ozols). Šiem kokiem saskaņā ar 2010. gada 16. martā pieņemto MK noteikumu Nr. 264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikumu **ir noteikta aizsargzona vainaga projekcijas platībā, kā arī 10 metru platā joslā no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas)** [8];
- **Potenciāli dižkoki** – 2 gab., Nr.057145 (parastais ozols); Nr.058130 (parastais ozols);
- **Dendroloģiski vērtīgi koki** – 3 gab., Nr.056849 (baltā apse); Nr.057325 (sudraba kļava); Nr.057491 (Zviedrijas pīlādzis), iespēju robežās ir saglabājami;
- **Dabas daudzveidībai nozīmīgi koki** – 61 gab., Nr.056801 (parastā liepa); Nr.056816 (parastais ozols); Nr.056818 (parastā liepa); Nr.056825 (parastā liepa); Nr.056833 (parastā liepa); Nr.056850 (parastā liepa); Nr.056855 (parastā liepa); Nr.056864 (parastā liepa); Nr.056924 (parastā liepa); Nr.056956 (parastais ozols);

Nr.056986 (parastais ozols); Nr.057021 (parastā kļava); Nr.057052 (parastā liepa); Nr.057056 (parastā kļava); Nr.057077 (parastā kļava); Nr.057078 (parastā liepa); Nr.057081 (parastā liepa); Nr.057090 (parastā liepa); Nr.057098 (parastā liepa); Nr.057108 (parastā kļava); Nr.056956 (parastais ozols); Nr.057148 (parastā liepa); Nr.057157 (parastā liepa); Nr.057159 (parastā liepa); Nr.057170 (parastā liepa); Nr.057178 (parastā liepa); Nr.057186 (parastā liepa); Nr.057188 (parastā liepa); Nr.057205 (parastā liepa); Nr.057206 (parastā liepa); Nr.057248 (parastā liepa); Nr.057254 (parastā liepa); Nr.057265 (parastā liepa); Nr.057275 (parastais osis); Nr.057292 (parastā liepa); Nr.057296 (parastā kļava); Nr.057302 (parastā kļava); Nr.057308 (parastā liepa); Nr.057310 (parastā liepa); Nr.057311 (parastā liepa); Nr.057325 (sudraba kļava); Nr.057346 (parastā liepa); Nr.057382 (parastā liepa); Nr.057389 (parastais ozols); Nr.057392 (parastais ozols); Nr.057393 (parastais ozols); Nr.057400 (parastā kļava); Nr.057403 (parastā liepa); Nr.057414 (parastais ozols); Nr.057418 (parastā kļava); Nr.057419 (parastais ozols); Nr.057482 (parastā liepa); Nr.057513 (parastais ozols); Nr.057528 (parastā liepa); Nr.057531 (parastā liepa); Nr.058029 (parastā priede); Nr.058069 (parastā liepa); Nr.058071 (parastā liepa); Nr.058082 (parastā liepa); Nr.058143 (parastā liepa); Nr.058149 (parastā liepa);

- **Ainaviski vērtīgi koki** – 20 gab., Nr.056836 (parastā liepa); Nr. 056838 (parastā liepa); Nr.056849 (baltā apse); Nr.056858 (parastā liepa); Nr.056942 (parastā ieva); Nr.056975 (parastā liepa); Nr.056979 (parastais ozols); Nr.057018 (baltais vītols); Nr.057036 (parastā liepa); Nr.057166 (parastā goba); Nr.057325 (sudraba kļava); Nr.057382 (parastā liepa); Nr.057457 (parastā kļava); Nr.057487 (parastā ieva); Nr.057491 (Zviedrijas pīlādzis); Nr.057513 (parastais ozols); Nr.057535 (āra bērzs); Nr.057573 (parastais ozols); Nr.058166 (trauslais vītols); Nr.058167 (trauslais vītols);

Koku kopšanas prioritātes:

- **4 koki ar kopšanas prioritāti A!** (darbi jāveic 1 mēn. laikā); Nr. 056818; 056842; 056898; 056956;

- **241 koks ar kopšanas prioritāti A** (noteikti jāveic darbi 1 – 6 mēn. laikā); Nr. 056801; 056805; 056806; 056813; 056816; 056824; 056825; 056831; 056836; 056838; 056840; 056843; 056846; 056849; 056850; 056855; 056857; 056864; 056866; 056867; 056877; 056878; 056882; 056886; 056889; 056897; 056903; 056907; 056908; 056924; 056926; 056939; 056940; 056950; 056951; 056964; 056967; 056970; 056972; 056973; 056984; 056986; 056991; 056992; 056993; 056994; 056995; 056996; 056999; 057000; 057001; 057003; 057010; 057017; 057019; 057020; 057026; 057028; 057029; 057030; 057031; 057033; 057034; 057035; 057036; 057037; 057039; 057042; 057043; 057044; 057046; 057047; 057049; 057052; 057053; 057054; 057055; 057056; 057057; 057058; 057060; 057061; 057071; 057072; 057073; 057074; 057075; 057077; 057080; 057082; 057088; 057092; 057094; 057098; 057110; 057111; 057112; 057130; 057131; 057136; 057139; 057141; 057144; 057145; 057146; 057156; 057165; 057166; 057182; 057202; 057206; 057212; 057238; 057240; 057241; 057250; 057251; 057252; 057257; 057258; 057263; 057272; 057277; 057282; 057289; 057291; 057292; 057293; 057294; 057295; 057296; 057298; 057304; 057306; 057314; 057315; 057322; 057323; 057325; 057335;

057337; 057341; 057342; 057344; 057363; 057366; 057367; 057368; 057369; 057370;
057382; 057383; 057384; 07385; 057387; 057388; 057392; 057398; 057404; 057415;
057416; 057418; 057419; 057421; 057422; 057424; 057425; 057431; 057448; 057452;
057453; 057454; 057462; 057465; 057466; 057468; 057471; 057472; 057473; 057474;
057475; 057476; 057489; 057494; 057497; 057500; 057501; 057504; 057509; 057510;
057513; 057514; 057515; 057517; 057521; 057523; 057528; 57530; 057531; 057533;
057552; 057558; 057574; 058009; 058016; 058025; 058026; 058068; 058069; 058070;
058072; 058074; 058075; 058077; 058078; 058079; 058080; 058081; 058082; 058083;
058084; 058085; 058086; 058090; 058091; 058092; 058095; 058103; 058104; 058110;
058111; 058113; 058115; 058116; 058117; 058119; 058120; 058122; 058125; 058131;
058138;

- **201 koks ar kopšanas prioritāti B** (nepieciešama kopšana, bet nav steidzama);
056804; 056807; 056808; 056809; 056811; 056814; 056822; 056827; 056829; 056830;
056832; 056833; 056835; 056837; 056839; 056841; 056844; 056845; 056853; 056858;
056859; 056868; 056872; 056879; 056880; 056881; 056883; 056885; 056901; 056905;
056917; 056919; 056922; 056923; 056927; 056928; 056929; 056933; 056936; 056941;
056947; 056953; 056954; 056955; 056957; 056958; 056960; 056961; 056977; 056985;
056987; 057007; 057008; 057011; 057016; 057022; 057024; 057038; 057040; 057045;
057048; 057050; 057051; 057059; 057063; 057076; 057078; 057079; 057083; 057093;
057097; 057109; 057118; 057143; 057147; 057174; 057175; 057186; 057188; 057200;
057213; 057245; 057254; 057271; 057280; 057283; 057287; 057288; 057299; 057301;
057302; 057303; 057305; 057308; 057309; 057310; 057311; 057312; 057313; 057318;
057329; 057333; 057334; 057338; 057347; 057364; 057371; 057374; 057375; 057376;
057379; 057391; 057399; 057400; 057401; 057403; 057414; 057420; 057423; 057427;
057429; 057430; 057435; 057436; 057447; 057449; 057463; 057467; 057477; 057478;
057485; 057486; 057491; 057492; 057498; 057502; 057503; 057507; 057508; 057511;
057512; 057519; 057520; 057524; 057525; 057526; 057529; 057541; 057542; 057546;
057550; 057562; 058000; 058010; 058013; 058014; 058018; 058024; 058034; 058035;
058045; 058071; 058087; 058089; 058094; 058097; 058098; 058102; 058106; 058114;
058123; 058124; 058129; 058130; 058139; 058140; 058141; 058142; 058143; 058144;
058145; 058146; 058147; 058148; 058149; 058150; 058151; 058152; 058153; 058154;
058155; 058156; 058157; 058158; 058159; 058160; 058161; 058162; 58163; 058164;
058165;

- **288 koki ar kopšanas prioritāti C** (var sakopt, bet nav nepieciešams); Nr.: 056803;
056810; 056812; 056815; 056817; 056820; 056826; 056834; 056847; 056848; 056851;
056852; 056860; 056862; 056863; 056865; 056869; 056870; 056871; 056873; 056874;
056875; 056876; 056884; 056887; 056888; 056890; 056892; 056893; 056894; 056895;
056896; 056899; 056910; 056911; 056913; 056914; 056930; 056937; 056938; 056942;
056944; 056945; 056946; 056949; 056952; 056959; 056962; 056965; 056966; 056968;
056975; 056978; 056979; 056980; 056981; 056982; 056983; 056988; 057002; 057006;
057018; 057066; 057067; 057068; 057084; 057085; 057086; 057089; 057090; 057091;
057100; 057102; 057103; 057105; 057106; 057107; 057113; 057119; 057120; 057122;
057124; 057127; 057129; 057134; 057135; 057148; 057151; 057152; 057153; 057154;

057155; 057157; 057158; 057159; 057160; 057161; 057162; 057163; 057164; 057167;
057168; 057169; 057170; 057171; 057172; 057176; 057178; 057179; 057183; 057184;
057185; 057189; 057192; 057193; 057194; 057195; 057196; 057197; 057198; 057199;
057201; 057203; 057205; 057207; 057210; 057211; 057214; 057215; 057218; 057219;
057221; 057222; 057225; 057227; 057228; 057229; 057233; 057234; 057235; 057236;
057237; 057246; 057248; 057249; 057256; 057260; 057264; 057265; 057266; 057268;
057269; 057270; 057275; 057276; 057281; 057284; 057285; 057290; 057297; 057307;
057316; 057319; 057320; 057321; 057324; 057330; 057331; 057336; 057340; 057343;
057345; 057346; 057348; 057350; 057351; 057352; 057353; 057354; 057355; 057356;
057358; 057359; 057361; 057362; 057365; 057373; 057377; 057378; 057380; 057386;
057389; 057390; 057393; 057394; 057395; 057396; 057397; 057402; 057408; 057409;
057410; 057411; 057417; 057432; 057433; 057434; 057437; 057438; 057439; 057440;
057441; 057442; 057443; 057444; 057445; 057446; 057450; 057451; 057455; 057456;
057457; 057458; 057469; 057470; 057479; 057483; 057484; 057487; 057490; 057493;
057495; 057496; 057499; 057505; 057506; 057538; 057540; 057544; 057554; 057556;
057557; 057559; 057560; 057567; 057573; 057577; 057999; 058001; 058002; 058003;
058004; 058005; 058007; 058008; 058015; 058017; 058019; 058020; 058021; 058022;
058023; 058027; 058029; 058031; 058033; 058036; 058038; 058039; 058040; 058049;
058053; 058054; 058055; 058060; 058062; 058088; 058093; 058096; 058099; 058101;
058107; 058112; 058132; 058133; 058135; 058166; 058167;

- **225 koki ar kopšanas prioritāti D** (kopšana nav nepieciešama); Nr.: 056802;
056819; 056821; 056823; 056828; 056854; 056856; 056861; 056891; 056900; 056902;
056904; 056906; 056909; 056912; 056915; 056916; 056918; 056920; 056921; 056925;
056931; 056932; 056934; 056935; 056943; 056948; 056963; 056969; 056971; 056974;
056976; 056989; 056990; 056997; 056998; 057004; 057005; 057009; 057012; 057013;
057014; 057015; 057021; 057023; 057025; 057027; 057032; 057041; 057062; 057064;
057065; 057069; 057070; 057081; 057087; 057095; 057096; 057099; 057101; 057104;
057108; 057114; 057115; 057116; 057117; 057121; 057123; 057125; 057126; 057128;
057132; 057133; 057137; 057138; 057140; 057142; 057149; 057150; 057173; 057177;
057180; 057181; 057187; 057190; 057191; 057204; 057208; 057209; 057216; 057217;
057220; 057223; 057224; 057226; 057230; 057231; 057232; 057239; 057242; 057243;
057244; 057247; 057253; 057255; 057259; 057261; 057262; 057267; 057273; 057274;
057278; 057279; 057286; 057300; 057317; 057326; 057327; 057328; 057332; 057339;
057349; 057357; 057360; 057372; 057381; 057405; 057406; 057407; 057412; 057413;
057426; 057428; 057459; 057460; 057461; 057464; 057480; 057481; 057482; 057488;
057516; 057518; 057522; 057527; 057532; 057534; 057535; 057536; 057537; 057539;
057543; 057545; 057547; 057548; 057549; 057551; 057553; 057555; 057561; 057563;
057564; 057565; 057566; 057568; 057569; 057570; 057571; 057572; 057575; 057576;
057578; 057579; 057580; 057581; 057582; 057583; 057584; 057585; 057586; 057587;
057588; 057589; 057590; 058006; 058011; 058012; 058028; 058030; 058032; 058037;
058041; 058042; 058043; 058044; 058046; 058047; 058048; 058050; 058051; 058052;
058056; 058057; 058058; 058059; 058061; 058063; 058064; 058065; 058066; 058067;
058073; 058076; 058100; 058105; 058108; 058109; 058118; 058121; 058126; 058127;
058128; 058134; 058136; 058137.

3.2. Ainavas analīze

Ainaviski telpiskā jeb vizuāla analīze dendroloģisko stādījumu teritorijā veikta, domājot par teritorijas ilgtspējīgu un ekonomiski efektīvu apsaimniekošanu nākotnē, kā arī labiekārtojuma infrastruktūras pilnveidošanu. Analizētas esošās ainavu telpas un to struktūra, esošie un perspektīvi vērtīgie, kā arī nepievilcīgie skatupunkti, noteikti ainavas mezglu punkti, šķēršļi, dominantes un orientieri. Inventarizēta labiekārtojuma infrastruktūra – esošie segumi un labiekārtojuma elementi, mazās arhitektūras formas, to kvalitāte.

3.2.1. Teritorijas esošā izmantošana

Tā kā Rembates parks atrodas valsts autoceļa A6 (Lāčplēša ielas) malā un tajā atrodas brīvdabas estrāde un kultūras nams ar bibliotēku, tajā visa gada garumā uzturas cilvēki. Teritorija ir viegli sasniedzama, to lieto gan vietējie iedzīvotāji, gan tūristi, tā tiek izmantota dažādu pasākumu organizēšanai. Parku apmeklē visa vecuma iedzīvotāju grupas. Teritorija tiek regulāri kopta un rūpīgi apsaimniekota. Nepieciešamību kopt parku lielā mērā nosaka tieši kultūras nama klātbūtne, jo parks kalpo kā kultūras nama ārtelpas paplašinājums. Var apgalvot, ka Rembates parks ir Lielvārdes kultūras dzīves kodols. Iespējams, lēmums uzbūvēt zirgu staļļa vietā kultūras namu, ir glābis šo parku no iznīcības.

3.2.2. Ainavas īpašās vērtības

Rembates parka ainavas vērtības gan telpiski, gan idejiski var iedalīt trīs lielās grupās:

- 1. Ainavu parka struktūra** - lieli, veci koki, atjaunoti celiņi, zāliena lauces, dīķis, estrāde;
- 2. Parkā notiekošās aktivitātes** - parks kā iedzīvotājiem svarīga un ikdienā izmantojama telpa;
- 3. Sena vēsture** - cilvēka apdzīvota un mērķtiecīgi veidota ainava vairāku gadsimtu garumā.

Citu Latvijas vēsturisko muižu kontekstā būtiski, ka parks ir funkcionējošs, cilvēkiem pieejams, labi apmeklēts un tiek regulāri apsaimniekots.

3.2.3. Teritorijas struktūra, zonējums un vizuālā uztveramība

Rembates parka teritorijas struktūru nosaka apkārtnes reljefs un esošie ceļi. Interesanti, ka galveno ceļu struktūra parkā nav mainījies vismaz 150 gadus. Analizējot Valsts vēstures arhīvā esošo 1869. gada Rembates muižas zemju plānu (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumam Nr.3), redzams, ka tagadējās Pils, Parka un Saules ielas savu novietojumu nav mainījušas. Arī dīķis joprojām atrodas savā vecajā vietā. Reljefa mainīgumu parkā nosaka

kādreizējais muižas parka plānojums – muižas dzīvojamā ēka ar plašo parteri atradusies teritorijas augstākajā punktā, kur šobrīd izvietots jaunais bērnu rotaļu laukums. Muižas pagalma vieta joprojām labi nolasāma, tā ir salīdzinoši plakana, šeit izvietota zāliena lauce bez koku apauguma. Pēdējo gadu labiekārtošanas darbu laikā parkā izbūvēts jauns celiņu tīkls, kas labi iekļaujas esošajā ainavā. Pastaigu celiņi aptver visu parka teritoriju, tie veidoti plastiskās formās un nav pretrunā ar ainavu parka raksturu. Rembates parks ir ērti pieejams apmeklētājiem – gan auto braucējiem, gan kājām gājējiem. Netālu no parka atrodas Lielvārdes dzelzceļa stacija un autoosta.

Teritorijā fiksēti 19 skatu punkti – 11 no tiem ir vērtīgi, 3 skatu punkti ir perspektīvi vērtīgi, bet 5 – nepievilcīgi skatu punkti, kas izvietoti parka ZR daļā kultūras nama apkārtnē (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.1 un Pielikumu Nr.7). Skatu punkti ir pilnveidojami, sakopjot un retinot kokus, paplašinot zāliena lauces. Parku vairāk izgaismojot, veidosies papildus pievilcīgi skatu punkti. Neestētiskie skati veidojas parka nesakārtotajās zonās – esošajā auto stāvlaukumā, kā arī gar Rembates ielu, kur paveras skats uz elektrības transformatora būvi. Plašākas skatu līnijas tiks iegūtas, retinot gar Parka ielu stādīto liepu rindu, kas šobrīd veido barjeru, sadalot parku divās daļās.

Ainaviski vērtīgi pastaigu posmi ir Saules iela, kur paveras skats uz nogāzē augošām ozolu grupām un Pumpura aleja. Dīķa rietumu puse, kas šobrīd ir viena no izsauļotākajām vietām parkā, uzskatāma par perspektīvi vērtīgu ainavas zonu – gar šo dīķa krastu būtu ieteicams veidot papildus gājēju celiņu posmu ar atpūtas vietām (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.1).

Galvenās aktivitāšu vietas parkā ir dīķa apkārtnē ar estrādi, bērnu rotaļu laukums un kultūras nama apkārtnē. Esošie grāvji, kā arī stāvākās reljefa nogāzes veido dabiskus šķēršļus. Muižas pagrabu drupas, bez iekonservēšanas vai nojaukšanas uzskatāmās par bīstamu ainavas elementu, jo ir nedrošas. Tomēr tās būtu vērts saglabāt un iespēju robežās sakārtot, tādējādi akcentējot dendroloģisko stādījumu vēsturisko izcelsmi.

Esošajā funkcionālajā zonējumā izdalītas 12 dažādas teritorijas vienības – centrālā daļa, dīķis ar estrādi, autostāvlaukumi (divi), bibliotēkas un kafejnīcas ārtelpa, kultūras nama saimniecības zona (perspektīvajā zonējumā definēta kā atpūtas zona), savvaļas zona, zona gar Lāčplēša ielu, zona gar Rembates ielu, ziemeļu daļa, zona gar Saules ielu, austrumu daļa, ugunsкура vieta (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.2). Problēmzonas parkā veidojas lielā koku noēnojuma dēļ – zem blīvajiem koku vainagiem neaug zāle, lapas tiek nogrābtas, neveidojas dabiska zemsedze, grūti atrast vietu krūmu un ziemciešu grupām, kā arī jauniem koku stādījumiem. Problēmu nākotnē var risināt, izgaismojot parku, mērķtiecīgi palielinot zāliena lauces, retinot koku grupas un jaunus kokus un krūmus stādot lauces malās.

3.3. Esošo infrastruktūras objektu un labiekārtojuma novērtējums

Lāčplēša apkaimes labiekārtojuma infrastruktūra inventarizēta 2019. gada augustā un oktobrī. Dabā apsekoti un fotografēti esošie labiekārtojuma elementi, celiņi, laukumi un to segumi (sk. Pielikumu Nr.4).

Kopumā labiekārtojuma infrastruktūra parkā šobrīd ir pietiekama, lietošanai ērta un kvalitatīva. No ainavu dizaina raugoties, elementus laika gaitā būtu vēlams pilnveidot un aizstāt ar ērtākiem un mūsdienīgākiem modeļiem, bet no funkcionālā viedokļa tas šobrīd nav nepieciešams.

Parka teritorijā izmantoti 3 veida soli - gar gājēju celiņiem koka soli ar atzveltni, estrādes zonā - divu veidu koka soli bez atzveltnes. Visi parka soli krāsoti tumši brūnā krāsā. Pie gājēju celiņiem izvietotie soli nav īpaši ērti sēdēšanai, ar laiku tos ieteicams nomainīt pret ērtākas konstrukcijas soliem ar atzveltni. Zonā zem soliem stipri nomīdīts zāliens, šeit būtu vēlams ierīkot grants segumu. Parkā lietoti 5 dažādi atkritumu urnu veidi, to vietā ieteicams izmantot ne vairāk kā divus lietošanai ērtākos urnu tipus.

Informācijas zīmju un norāžu izvietojums parkā ir pilnveidojams, jo tās izvietotas nepietiekamā skaitā. Apmeklētājam bez priekšzināšanām praktiski nav iespējams uzzināt galvenos faktus par šīs vietas vēsturi. Ir dažas ceļa zīmes, brīdinājuma zīme pie dīķa, virzienu rādītāji ar ielu nosaukumiem, ļoti vienkāršota informācijas zīme par Pumpura aleju, kā arī 2017. gadā uzstādītā viedzīme. Informācijas stends atrodams pie jaunā bērnu rotaļu laukuma, kur iezīmējas Lielvārdes novadam raksturīgās krāsas un raksti. Bērnu laukuma stends veiksmīgi sasaucas ar viedzīmes dizainu un ielu nosaukumu norādēm. Ļoti pietrūkst galvenā informācijas stenda ar Rembates parka nosaukumu, parka plānu, objektu izvietojumu, vēstures un parka apskates objektu aprakstu. Visām info zīmēm un virziena rādītājiem ieteicams vienots dizains, sekojot rotaļu laukuma stenda paraugam. Vēlams nomainīt arī Pumpura alejas zīmi pret līdzvērtīgu un parkā iederīgu vienota dizaina elementu. Valsts nozīmes dižkokus un ekoloģiski vērtīgos kokus ieteicams marķēt ar informatīvām zīmēm.

Parkā izbūvēti divu veidu apgaismojuma elementi - augstas un vidējas laternas. Papildus būtu nepieciešami risinājumi atsevišķu koku grupu un rekonstruējamo zonu izgaismošanai (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.7). Esošās velo novietnes (divu veidu) izvietotas pie kultūras nama un bērnu rotaļu laukuma.

Rembates parks nav piesātināts ar dažādām arhitektūras formām. Arī no muižas laikiem nav saglabājušās arhitektūras liecības - vienīgi muižas pagrabu drupas. Nozīmīga būve parkā ir brīvdabas estrāde uz Spīdālas saliņas. Estrādes laukumam ieklāts jauns betona bruģakmens segums, izmantojot novadam raksturīgās krāsas - sarkanu un pelēku. Lai varētu nodrošinātu kvalitatīvu kultūras pasākumu norisi, estrādei nepieciešama jumta konstrukcija.

2019. gadā pabeigts darbs pie vides dizaina objektiem - goda krēsliem ievērojamiem novadniekiem. Rembates parkā uzstādīti četri šādi vides objekti uz pelēka granīta bruģakmens seguma laukumiem. Lai objekti labāk iekļautos ainavā, tiem blakus plānoti apstādījumi - kokaugu grupas. Parkā atrodas arī ugunsкура vieta, kuru izmanto dažādiem publiskiem pasākumiem.

Parka teritorijā lietoti vairāki segumu veidi - asfalts, betona bruģakmens, granīta bruģakmens, gumijas kā arī grants segums. Gājēju celiņiem izmantots betona bruģakmens un grants segums. Segumi iekļāti kvalitatīvi. Grants seguma celiņiem lietotas plastmasas apmales, kas nav piemērotas šādai slodzei vai arī ierīkotas nekvalitatīvi, līdz ar to būtu ieteicams tās mainīt pret kvalitatīvāku risinājumu - koka, metāla vai citām izturīgākām plastmasas apmalēm. Granīta bruģakmens iekļāts laukumos zem vides dizaina objektiem. Esošajam asfaltētajam auto stāvlaukumam, kā arī kultūras nama saimniecības zonai būtu nepieciešama rekonstrukcija, paredzot segumu maiņu un jaunu atpūtas un zaļo zonu plānojumu. Šīm zonām var lietot, piemēram, betona bruģakmeni ar skalotu virsmu. Gumijas flīžu segums lietots jaunajā bērnu rotaļu laukumā. Šeit veiksmīgi izmantotas Lielvārdes novadam raksturīgās krāsas un latvju rakstu zīmes. Grants segums saglabāts uz Saules ielas un celiņa, kas savieno Saules ielu ar kultūras namu. Arī turpmāk šos segumus var saglabāt. Efektīgs ir estrādes laukuma sarkanpelēkais betona bruģakmens. Skatītāju zonā zems koka soliņiem ieteicams ierīkot grants segumu.

Mainīgā teritorijas reljefa dēļ parkā ierīkotas kāpnes. Metāla konstrukcijas kāpnes ar pandusu atrodas pie bibliotēkas ieejas. Betona pakāpieni izbūvēti estrādes malā pie dīķa. Šeit pakāpienus var lietot arī sēdēšanai. Pie kultūras nama kafejnīcas izbūvēti betona bruģa pakāpieni. Kāpnes, kas atrodas pie kultūras nama ieejas blakus Parka ielai risinātas neveiksmīgi - tās neiekļaujas reljefā. Ieteicams šim nogāzes posmam veikt rekonstrukciju - kāpnes risinot garākā posmā ar zemākiem pakāpieniem, nogāzi abās malās nostādot ar zemesdzes augiem.

3.4. Kultūrvēstures telpas un kultūrvēsturisko objektu novērtējums

Rembates parks viennozīmīgi ir Lielvārdes novadam nozīmīga kultūrvēsturiskā telpa. Tomēr jāatzīst, ka parks saglabājis ļoti maz uzskatāmu un taustāmu vērtību. Senākais, ko Rembates parkā varam redzēt no vēsturiskā mantojuma, ir saglabājusies ceļu struktūra, dīķis un vecie lielie koki. Arī muižas pagrabu drupas liecina par seno vietas vēsturi. Tomēr pats vērtīgākais mantojums, ko Rembates parks mums saglabājis, ir stāsts par cilvēka apdzīvotu un mērķtiecīgi veidotu ainavu vairāku gadsimtu garumā.

Rembates parkam, tāpat kā daudziem Latvijas muižu parkiem, ir svarīgs tālākas pastāvēšanas un veidošanas uzstādījums. Veicot koku inventarizāciju, sugu izpēti un ainavu analīzi vecajos parkos, redzams, ka liela loma piešķirama dabas vērtībām. Tomēr tikpat svarīgi ir arī ainavas vizuāli estētiskie faktori. Līdz ar to jāsecina, ka tālākai vēsturisko parku attīstībai svarīga ir kopēja kultūras, dabas un estētisko vērtību harmoniska līdzāspastāvēšana. Ainavu arhitekta Ilze Māra Janelis, kas savu mūžu veltījusi Latvijas muižu parku pētniecībai, atzinusi:

20. un 21. gadsimtā viss sablīvējies smagā un daudzslāņainā problēmā, kur kultūras un vēstures mantojuma saglabāšana bieži tiek nostādīta pretī dabas objektu un dabas daudzveidības sargāšanai.

Jebkurš dārzs un parks ir dabas objekts (...), taču tas ir arī arhitektūras objekts, jo arhitektūra nav tikai ēkas, bet arī to savstarpējais novietojums jeb apdzīvotas vietas plānojums un atpūtai paredzētās vietas ārtelpas veidojums ar visa veida apstādījumiem [4].

3.5. Dabas vērtību raksturojums

Dabas vērtību raksturojums balstīts uz ekspertes Maijas Mednes izstrādāto dabas vērtību inventarizāciju, kas apkopota atzinumā Nr. MM102/27 (sk. Pielikumu Nr.1) un eksperta Andra Avotiņa atzinumu 03.06.2019 (sk. Pielikumu Nr.2). Maija Medne teritoriju dabā apsekojusi 2019. gada 5., 14. augustā, 29. septembrī un 5. oktobrī, bet Andris Avotiņš – 2019.gada 2. un 26. aprīlī un 1. jūnijā.

Maija Medne apsekojusi dabā daļu dendroloģisko stādījumu un tiem piegulošās teritorijas 8.5 ha platībā, kas ietver deviņas zemes vienības ar šādiem kadastra apzīmējumiem: 7413002052, 74130020801, 74130020520, 74130020666, 74130020524, 74130020662, 74130020660, 74130020523, 74130020680 (sk. Pielikumu Nr.1).

Andris Avotiņš apsekojis teritoriju rekonstrukcijas projekta robežās.

3.5.1. Biotopi

Apsekotajā teritorijā Rembates parkā netika konstatēti Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi, ko nosaka, izmantojot Latvijā pieņemto ES biotopu noteikšanas metodiku, kā arī netika atrasti Latvijas Republikā īpaši aizsargājami biotopi, kas iekļauti Ministru kabineta noteikumos Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"[20].

3.5.2. Īpaši aizsargājamās sugas

Apsekotajā teritorijā konstatētas un novērotas septiņas dažādas īpaši aizsargājamās sugas un četras sugas ar dabas aizsardzībā nozīmīgām sastopamības īpatnībām, kas definētas Ministru kabineta noteikumos Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" un Eiropas Padomes Direktīvas 2009/147/EK „Par savvaļas putnu aizsardzību” 1. pielikumā [14,28]:

- **sīkpunktainā artonija** *Arthonia byssace* (14 atradnes);
- **lapkoku praulgrauzis** *Osmoderma eremita* (=barnabita) (4 atradnes);
- **spožā skudra** *Lasius fuliginosus* (6 atradnes);

- **kausveida pleiostikta** *Pleurosticta acetabulum* (1 atradne);
- **brūngalvainā henotēka** *Chaenotheca phaeocephala* (1 atradne);
- vidējais dzenis** *Leiopicus medius*;
- pelēkā dzilna** *Picus canus*.

Sugas ar dabas aizsardzībā nozīmīgām sastopamības īpatnībām:

- dižraibais dzenis** *Dendrocopos major*;
- meža pūce** *Strix aluco*;
- gaigala** *Bucephala clangula*;
- meža pīle** *Anas platyrhynchos*.

Sugu izplatības vietas Rembates parka teritorijā skatīt Pielikuma Nr.1 Pielikumā Nr.1 un Pielikuma Nr.2 Pielikumā Nr.2.

Visas no konstatētajām īpaši aizsargājamām sugām ir saistītas ar veciem, bet labi izgaismotiem kokiem, vai arī lapkoku mežiem. No Rembates parkā konstatētajām īpaši aizsargājamām sugām, trīs sugas - lapkoku praulgrauzis, brūngalvainā henotēka un sīkpunktainā artonija, - iekļautas to sugu sarakstā, kam iespējams veidot mikroliegumu (pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr.940 "*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*"[17]).

Rembates parks kopumā vērtējama kā lapkoku praulgrauzim un citām saproksilofāgajām vabolēm piemērota teritorija, jo tur sastopami gan veci dobumaini koki, kas atrodas salīdzinoši saulainos apstākļos, gan vidēja vecuma koki, kas kalpos par šīs vaboles un daudzu citu organismu dzīvotnēm nākotnē.

Ķērpji brūngalvainā henotēka un sīkpunktainā artonija aug uz vecu lapu koku stumbriem un tiem nepieciešams nemainīgs mikroklimats: mitrums un gaisma. Lielākā sīkpunktainās artonijas sastopamība ir Rembates parka dienvidu un ziemeļu daļās, kur novērojamas samērā blīvas, vecu liepu grupas, radot ēnainus apstākļus ar paaugstinātu gaisa mitrumu.

Spožā skudra apdzīvo vecus kokus, kam trupes sēņu darbība skārusi sakņu zonu. Spožās skudras savu ligzdu izveido koka sakņu zonā, trupējušā koksne - atmirušās saknēs.

Pēc SIA „LABIE KOKI eksperti” 2019.gada augustā veiktā koku novērtējuma datiem, parkā konstatēti trīs īpaši aizsargājami dabas objekti – dižkoki, definēti pēc Ministru kabineta noteikumi Nr.264 "*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*" 2. pielikumā uzrādītajiem stumbru apkārtmēriem 1.3 m augstumā no sakņu kakla [8]. Šie un citi parka koki inventarizācijas nolūkos dabā numurēti ar plastikāta numuriem.

Rembates parkā konstatētie dižkoki:

Nr. 58074 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.12 m);

Nr. 56956 - parastais ozols *Quercus robur* (stumbra apkārtmērs 4.00 m);

Nr. 57186 - parastā liepa *Tilia cordata* (stumbra apkārtmērs 3.63 m).

3.5.3. Parka līdzšinējās apsaimniekošanas ietekme uz dendroloģiskajām un dabas vērtībām

Rembates parkā līdzšinējās apsaimniekošanas darbības notikušas ar dažādu intensitāti. Pēc vietējo iedzīvotāju liecībām, aktīva parka izkopšana sākusies 20. gs. vidū. Pirms tam mežaudze bijusi nekopta, aizaugusi ar koku sējeņiem, krūmiem. Parka ielas malās posmā no krustojuma ar Pils ielu līdz Slimnīcas ielai, kā arī daļēji uz Slimnīcas ielas veikta parasto liepu vairākkārtēja galotņošana. Pēdējo gadu laikā Rembates parkā veikts intensīvs labiekārtošanas darbs – iekārtoti gājēju ceļi, asfaltētas brauktuves, izvietoti vides objekti, soliņi, atkritumu urnas, apgaismojums. Ierīkots bērnu spēļu laukums. Apsekojuma laikā novērota bīstamo koku nozāgēšana, nozāgētās daļas pilnībā izvācot no parka. Parka zemsedzi pļauj regulāri un bieži – visā teritorijā ir gludi nopļauts mauriņš.

Nesen veiktā labiekārtojuma ietekme uz dabas vērtībām vērtējama kā neitrāla, jo galvenā vērtība parkā – vecie un dobumainie koki, uz kuriem atrodas lielākā īpaši aizsargājamo sugu koncentrācija, ir neskarti. Bērnu laukumiņa izveides rajonā kokiem novērojama samazināta vitalitāte, kas saistīts ar iespējamiem sakņu sistēmas bojājumiem labiekārtojuma ierīkošanas laikā. Savukārt parasto liepu galotņošana uz Parka un Slimnīcas ielas vērtējama negatīvi, jo šiem kokiem attīstījušies sekundārie vainagi, kas vietām izauguši lieli un pastāv lielu zaru izlūšanas risks, apdraudot gājējus un automašīnas. Galotņotu parasto liepu ilgmūžība ir būtiski samazināta un šo koku sakopšana prasīs papildu līdzekļus. Tomēr no otras puses, plašā trupes attīstība galotņoto liepu stumbros ir piemērota dzīvotne saproksilofāgajām vabolēm un var kalpot par nākotnes dzīvotni arī lapkoku praulgrauzim.

3.5.4. Dendroloģisko stādījumu aizsardzības statusa un robežu izvērtējums

Pēc Lielvārdes novada pašvaldības pasūtījuma rekonstrukcijas projekts tika izstrādāts tikai dendroloģisko stādījumu ziemeļu daļai.

Dendroloģiskie stādījumu teritorijā "Rembates parks" ir sastopami dažādas īpaši aizsargājamas sugas, kā arī trīs valsts nozīmes dabas pieminekļi - dižkoki. Nozīmīgākā no dabas vērtībām parkā ir lapkoku praulgrauzis. Šīs sugas aizsardzībai ir starptautiska nozīme. Rembates parks ir vērtējams kā piemērots lapkoku praulgrauža populācijas attīstībai - teritorijā ir daudz vecu, dobumainu un labi izgaismotu lapu koku.

Pašreizējā dendroloģisko stādījumu robežu nav iespējams pilnvērtīgi izvērtēt, kamēr nav apsekota teritorija uz dienvidiem no Lāčplēša ielas jeb autoceļa A6 (Daugavpils šosejas),

kur Daugavas malā atrodas līdzvērtīga parkveida mežaudze un tūrisma objekts – Uldevena pils. Taču, balstoties uz pašreizējā apsekojuma novērojumiem Rembates parka apsekotajai daļai, īpaši aizsargājamā dabas objektā rekomendējoši iekļaut arī Parka un Slimnīcas ielu malu apstādījumus, kur sastopami lieli, nobrieduši koki, kā arī galotņotu liepu rindas ar plašu trapes izplatību stumbros – jau esošas un potenciālas saproksilofāgo vaboļu dzīvotnes.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, Maija Medne rekomendē saglabāt īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (ĪADT) statusu dendroloģiskajam stādījumam "Rembates parks", taču galējo teritorijas robežu korekciju un noteikšanu var veikt pēc visas teritorijas apsekošanas un dabas vērtību izvērtēšanas.

13. attēls. Dendroloģisko stādījumu robežu izvērtējums

4. Teritorijas ilgtermiņa saglabāšanas, aizsardzības un attīstības nosacījumi

Nodaļā aprakstīti dendroloģisko stādījumu bioloģiskās daudzveidības, kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas, aizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumi, izceļot esošās ainavas īpatnības.

Izstrādāta un aprakstīta teritorijas labiekārtojuma vīzija, dots jaunu labiekārtojuma elementu un infrastruktūras objektu piedāvājums atbilstoši īpaši aizsargājamo dabas teritoriju statusam. Norādīti nepieciešamie dabas vērtību apsaimniekošanas pasākumi, kā arī izstrādāti ieteikumi koku un krūmu kopšanai, skatu veidošanai, zāliena pļaušanai un zemsedzes kopšanai.

Saskaņā ar ekspertu atzinumiem doti priekšlikumi jaunu stādījumu ierīkošanai. Izvērstas kopšanas darbu apraksts teritorijas dažādajām apkaimes funkcionālām zonām ietverts apsaimniekošanas pasākumu tabulā.

4.1. Perspektīvais teritorijas zonējums

Perspektīvais funkcionālais zonējums izstrādāts, lai veicinātu dendroloģisko stādījumu vērtību saglabāšanu un ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Kopā izdalītas 12 dažādas funkcionālās zonas, D3 zona paredzēta ārpus dendroloģisko stādījumu teritorijas, (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.2):

- **A** Centrālā daļa;
- **B** Dīķis ar estrādi;
- **C** Atpūtas zona (izveidota esošās kultūras nama saimniecības zonas vietā);
- **D** Autostāvvietas (divas esošas - D1, D2, viena perspektīva - D3);
- **E** Bibliotēkas un kafejnīcas ārtelpa;
- **F** Savvaļas zona (divas zonas);
- **G** Zona gar Lāčplēša ielu;
- **H** Zona gar Rembates ielu;
- **I** Ziemeļu daļa;
- **J** Zona gar Saules ielu;
- **K** Austrumu daļa;
- **L** Ugunsкура vieta.

Plānoto funkcionālo zonējumu nosaka celiņu struktūra, teritorijas reljefs, esošā un vēlāmā teritorijas izmantošana, kā arī dabas ekspertu ieteikumi teritorijas apsaimniekošanai. Jaunā zonējuma struktūra ir gandrīz identiska jau esošajam zonējumam. Lielākās izmaiņas skar kultūras nama saimniecības zonu, kas perspektīvajā zonējumā pārtop par atpūtas zonu. Papildus esošajiem auto stāvlaukumiem atsevišķiem publiskiem pasākumiem vēlams paredzēt papildus auto novietošanas iespējas D3 zonā blakus Saules ielai.

4.2. Labiekārtojuma priekšlikums

Rembates parka labiekārtojuma struktūra šobrīd ir sakārtota un labi funkcionējoša. Jauns celiņu tīkls un labiekārtojuma elementu plānojums nav nepieciešams. Atsevišķām teritorijas vietām vēlami nelieli uzlabojumi un papildinājumi, ko iespējams īstenot, izstrādājot atbilstošus labiekārtojuma projektus. Parka apstādījumiem – jaunajām koku un krūmu grupām, projektētajām dobēm nepieciešams detalizēts apstādījumu plāns. Pirms labiekārtojuma darbu uzsākšanas jāņem vērā, ka infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūvei vai atjaunošanai, kā arī ēku rekonstrukcijai nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju saskaņā ar MK noteikumu Nr. 264 *“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”* 50. punktu.

Pilnveidojamās teritorijas labiekārtojuma zonas un labiekārtojuma elementi:

- Esošais autostāvlaukums un kultūras nama saimniecības zona pārplānojama par atpūtas zonu jeb bibliotēkas dārzu;
- Izveidojams jauns aktivitāšu laukums vecākiem bērniem blakus Saules ielai;

- Plānojams tiltiņš uz estrādi;
- Estrādei nepieciešams jumta pārsegums;
- Papildus apgaismojums plānojams uz gājēju celiņiem, izgaismojamas koku grupas;
- Izvietojams informācijas stends ar parka plānu pie parka ieejas, uzstādāmas info zīmes un norādes visā parka teritorijā;
- Paredzami interaktīvi izglītojoši vides objekti dabas vērtību iepazīšanai;
- Jauns pastaigu celiņš ar atpūtas vietām plānojams dīķa rietumu pusē;
- Mazajā paugurā pie kultūras nama iespējams veidot zaļo paviljonu;
- Kultūras nama ziemeļu fasādei rekomendējams sienas gleznojums;
- Pārbūvējams esošais ceļa sazarojums uz Parka ielas;
- Ieteicams pārbūvēt esošās kāpnes nogāzē pie Parka ielas;
- Muižas pagrabu drupu sakārtošana - pārseguma demontāža, margu uzstādīšana.

Galvenais uzdevums Rembates parkā ir atjaunot ainavu parkiem raksturīgas iezīmes, uzlabot ainavas vizuālo kvalitāti, kā arī rūpēties par īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu aizsardzību un saglabāšanu. Parka rekonstrukciju varētu dēvēt arī par parka atveseļošanu, kad tiek izstrādāta attīstības vīzija, kas pārdomātas kopšanas rezultātā tiek sasniegta un ilgstoši uzturēta.

Lai iegūtu ainavu parkam raksturīgas aprises, labiekārtojuma priekšlikumā izmantojami muižu parkos pielietoti ainavu veidošanas paņēmieni, kas balstīti uz zāliena lauču, koku un krūmu grupu izvietojuma balansētām savstarpējām proporcijām. Rembates parka konceptuālajā labiekārtojuma un apstādījumu plānā norādītas paplašināmo un no jauna veidojamo zāliena lauču vietas, kā arī perspektīvo stādījumu grupas (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.6). Labiekārtojuma elementu priekšlikumu ar referenču attēliem var aplūkot rekonstrukcijas projekta grafiskajā daļā Pielikumā Nr.4.

4.2.1. Soli, atkritumu urnas, apgaismojums, kāpnes

Turpinot parka labiekārtošanu un kopšanu, tālākā nākotnē var paredzēt esošo soliņu nomaiņu uz ērtākiem modeļiem. Dažādās atkritumu urnas, kas šobrīd redzamas parkā, jāaizstāj ar viena dizaina elementu. Papildus var uzstādīt atkritumu urnas suņu ekskrementiem.

Parks šobrīd ir izgaismots diezgan vienmērīgi, tomēr vietām novērojami pārrāvumi. Papildus būtu izgaismojami atsevišķi gājēju celiņu posmi, rekonstruējamais autostāvlaukums un jaunveidojamais bibliotēkas dārzs (bijusī kultūras nama saimniecības zona). Ļoti pateicīgas izgaismošanai ir atsevišķu koku grupas (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.6). Nākotnē esošās laternas iespējams mainīt uz lakoniskāka dizaina apgaismojuma elementiem.

Dendroloģisko stādījumu izvērtējumā netika iekļauta sīkspārņu sugu izpēte. Ņemot vērā, ka vairākas sīkspārņu sugas ir jutīgas pret mākslīgo apgaismojumu naktī, izvēloties jaunus apgaismojuma elementus, ieteicams ņemt vērā šādus apgaismojuma izvēles kritērijus:

- Apgaismojums vērsts uz leju, celiņa virzienā;
- Stabu izvietojums rets, vidēji 50 attālumā vieno no otra;

- Laternu vēlamais augstums – 3-4m;
- Ūdens tuvumā izmantojamas lampas ar siltu dzeltenī - oranžu gaismas spektru;
- Pēc iespējas izmantojami gaismas un kustības sensori.

Katras koku grupas izgaismošanas nepieciešamību rūpīgi izvērtēt dabā.

Autostāvlaukumā izvietoto atkritumu konteineru novietni iespējams risināt estētiskāk, ierīkojot norobežojošu koka konstrukciju. Blakus atkritumu konteineru novietnei paredzama vieta pārvietojamām āra tualetēm. Tualešu modeli ieteicams izvēlēties neitrālos toņos.

4.2.2. Estrāde

Estrādes apkārtnes labiekārtojumam nepieciešami daži būtiski papildinājumi. Zonu zem skatītāju soliēm ieteicams noklāt ar grants segumu, jo šobrīd tā nav viegli kopjama un ir neestētiska - zāle tiek izbrādāta un neataug. Lai māksliniekiem būtu ērtāk nokļūt uz skatuves, ieteicams izbūvēt tiltiņu pār dīķim no kultūras nama puses (sk. Pielikumu Nr. 6). Skatuves daļai nepieciešams pārsegums jeb jumta konstrukcija, kas stilistiski iederētos apkārtnes kontekstā. Tiltam un estrādes pārsegumam nepieciešams stilistiski vienots risinājums. Būtu ieteicams apsvērt arī tilta izgaismošanu, kas būtu lielisks Rembates parka ainavas papildinājums.

4.2.3. Zaļais paviljons

Uz nelielā pauguriņa pie dīķa iederētos pergolas tipa konstrukcija jeb zaļais paviljons. Tējas paviljoni dažādā izpildījumā savulaik bijuši raksturīgi daudziem muižu parkiem. Paviljona konstrukcija var būt vienkārša, lietojot metālu un koka brucas, ko noaudzē ar vītenaugiem, vai stāda parasto skābardus, vēlāk to formējot. Paviljona vietā var ierīkot lapeni, kas veidota no īpaši formētiem kokiem, piemēram liepām, vai vilkābelēm. Paugura nogāzes ieteicams noaudzēt ar zemsedzes augiem, piemēram, stefanandrām un bergēnijām. No dīķa puses ierīkojami pakāpieni. Tādējādi paugurs būtu ieguvis skaistu akcentu. Rembates parka zaļais paviljons varētu kļūst par vēl vienu skaistu apskates objektu.

4.2.4. Kultūras nama fasāde

Kultūras nama ZA fasāde šobrīd ir vienmuļa un nepievilcīga. Nākot uz kultūras namu no Saules ielas puses pa vienu no parka celiņiem, šī fasāde atrodas uz galvenās skatu līnijas. Ņemot vērā fasādes novietojumu, vītenaugu stādīšana šeit nav iespējama. Kā vienu no variantiem, ieteicams apsvērt fasādes lielformāta apgleznošanu. Būtiska ir gleznojuma tematika - vislabāk, ja tā ir saistīta ar Lielvārdes novadam raksturīgām vērtībām.

4.2.5. Bibliotēkas dārzs

Esošo kultūras nama saimniecības zonu iespējams pārvērst skaistā dārzā, ko izmantot bibliotēkas un kultūras nama apmeklētājiem. Milzīgais asfaltētais laukums bez apstādījumiem, pa gabalu redzami atkritumu konteineri šobrīd neveido estētisku skatu, iebraucot parkā. Nākotnē šo vietu iespējams izmantot maziem kamerkoncertiem un radošiem kultūras pasākumiem. Plānojumā ieteicams izmantot augu saliņas, starp kurām var izvietot solus sēdēšanai, paredzot iespēju arī piegādes transportam. Autostāvlaukumam maināms kvalitatīvs segums un paredzama atdaloša zona ar koku stādījumiem un apgaismojumu. Atkritumu konteineru novietnei var paredzēt norobežojošu koka sētas tipa konstrukciju, tai blakus var izvietot pārvietojamas tualetes. Austrumu puses nogāzē starp kafejnīcas un bibliotēkas ieeju vēlams stādīt klājeniskus zemsedzes augus (sk. Pielikumu Nr.4).

4.2.6. Norādes un informācijas zīmes

Rembates parkā papildus jau esošajām ielu norādēm nepieciešams izvietot norādes un informācijas zīmes par objektiem, kā arī galveno informācijas standu netālu no galvenās iebraukšanas parkā (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.6). Galvenajā informācijas standā vēlams iekļaut parka nosaukumu, parka plānu, objektu atrašanās vietas, īsu aprakstu par apkārtnes vēsturi un dabas vērtībām. Informācijas standā varētu būt atrodama informācija par nesen uzstādītajiem vides objektiem - goda krēsli ievērojamiem novadniekiem. Visu zīmju dizains risināms stilistiski vienots, izmantojot Lielvārdes novadam raksturīgās krāsas. Kā paraugu var izmantot pie bērnu rotaļu laukuma uzstādīto informācijas standu (sk. Pielikumu Nr.4). Dendroloģisko stādījumu labiekārtojuma elementu noformējumā rekomendējoši izmantot Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā pieejamo rokasgrāmatu "*Īpaši aizsargājamo teritoriju vienotais stils*"[41].

4.2.7. Aktivitātes parkā

Veicot dabas vērtību apsekošanu Rembates parkā, tika konstatētas daudz vērtīgas augu, kukaiņu un putnu sugas. Šo sugu klātesamība parkā ikdienas lietotājam parasti nav pamanāma. Izglītojošos nolūkos, līdzīgi kā dendroloģiskajos stādījumos "Lielvārdes parks", arī šeit vairākās parka vietās, kur atklātas aizsargājamo augu un kukaiņu atradnes, var izvietot interaktīvus vides objektus un informācijas zīmes.

Šobrīd parkā nodrošinātas aktivitātes jaunāka vecuma bērniem, bet būtu nepieciešams laukums vecākiem bērniem un pusaudžiem. Šim nolūkam piemērota vieta ir nogāzē blakus Saules ielai, kādreizējās muižas dzīvojamās ēkas atrašanās vietā. Pateicoties izteiktajam reljefam, šeit iespējams veidot aktivitāšu laukumu ar skeitošanas elementiem un dažādiem vingrošanas rīkiem (sk. Pielikumu Nr.4).

4.3. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un apsaimniekošanas nosacījumi

Aizliegtās un atļautās darbības dendroloģiskā stādījuma "Rembates parks" teritorijā definē MK noteikumu Nr. 264 "*Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*", 8.3. nodaļa, kur aprakstītas atļautās un aizliegtās darbības dendroloģiskajos stādījumos, kā arī 8.2. nodaļa, kur aprakstītas atļautās un aizliegtās darbības īpaši aizsargājama koka jeb dižkoka teritorijā [8].

Rembates parkā satopamās īpaši aizsargājamās sugas ir atkarīgas no vecu, dobumainu, bet labi izgaismotu koku klātbūtnes parkā. Īpaši nozīmīga ir lapkoku praulgrauža dzīvotņu saglabāšana, šīs sugas aizsardzība ir nozīmīga starptautiskā līmenī. Lapkoku praulgrauzis iekļauts "Padomes Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību" II pielikumā, kur apkopotas sugas, kurām veidojamas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas [24].

Dabas vērtību apsaimniekošanai vēlams ievērot šādas prasības:

- Lai nozāgētu vai novāktu nogāzušos koku, kas ir aizsargājamas sugas dzīvotne, nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes atļauju. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot atļauju, dod norādījumus attiecībā uz sugas saglabāšanu.
- Koki, kas ir nozīmīgas dzīvotnes īpaši aizsargājamām sugām, vai arī tie ir strukturāli piemēroti kā šādu sugu dzīvesvieta, atzīmēti SIA LABIE KOKI eksperti koku novērtējumā ar speciālu piktogrammu (sk. Pielikumu Nr.3 un Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.7);
- Parkā saglabājami veci, dobumaini lapu koki. Ja koks kļūst bīstams, pirms tā nozāgēšanas, jāizvērtē, vai bīstamību nav iespējams novērst sakopjot koka vainagu un ierīkojot statiskās vai dinamiskās vainaga drošināšanas sistēmas;
- Parkā saglabājami vidēja vecuma un jauni lapu koki, un, ja nepieciešams, ierīkojami jauni lapu koku stādījumi. Šie koki nodrošinās dzīvotnes pēctecību un nodrošinās lapkoku praulgrauža populācijas tālāku attīstību nākotnē, kā arī kalpos par mājvietu citām aizsargājamām sugām. Vēlams jaunu koku vainagu veidošana, lai vēlāk pieauguša koka vainags būtu sabalansēts, nodrošinot koka ilgmūžību;
- Ierīkojot jaunus stādījumus, vēlams izvēlēties ilgmūžīgas vietējās lapu koku sugas: parasto kļavu, parasto ozolu, parasto liepu;
- Lapkoku praulgrauža attīstībai nepieciešami veci lapu koki ar plašu dobumu (~ 300 l praulu), kas ir saules apspīdēti. Tādēļ nav pieļaujama veco parka koku ieaugšana krūmos, vai arī blīvu krūmu stādījumu ierīkošana tiešā vecu koku tuvumā;
- Parkā vēlams saglabāt ziedošus krūmus (piemēram, rozes, klinšrozītes, filadelfus u.c.), vai, ja tādu nav, ierīkot jaunus ziedošu krūmu stādījumus, jo lapkoku praulgraužu pieaugušie īpatņi barojas ar nektāru;

- Lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu īpaši aizsargājamām ķērpju sugām, būtiski ir nemainīt mikroklimatiskos apstākļus to koku tuvumā, uz kuriem šie ķērpji sastopami, t.i. nav pieļaujama blīvu stādījumu ierīkošana, strauja apkārtējo koku izciršana;
- Lai veicinātu saglabājamo koku ilgmūžību, ierīkojot jaunu infrastruktūru, rakšanas darbi sakņu zonā jāveic ar rokām vai iespējami mazāku tehniku, saudzējot koku saknes. Nepieciešams ievērot koku minimālo sakņu aizsardzības zonu, ko var aprēķināt stumbra diametru reizinot ar 10;
- Vecu koku, tajā skaitā dižkoku ilgmūžības veicināšanai, vēlams veikt vainaga sakopšanas darbus, šādi palielinot koku stabilitāti un noturību vējā. Lielu dimensiju sausus zarus vēlams īsināt, atstājot stumbeņi, kas var kalpot par mājvietu retām sugām, piemēram, dzeņiem. Kopšanas darbi veicami tajās teritorijas zonās, kur paredzama intensīva apmeklētāju plūsma. Maz apmeklētās vietās koku kopšana nav nepieciešama;
- Lai veicinātu labākus apstākļus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un veicināšanai Rembates parkā, ir iespējams veikt apsaimniekošanas pasākumus, ieviešot parkā daudzveidīgākus dabas elementus, kā arī apkarojot invazīvās sugas;
- Ja nākas nozāgēt lielus parka kokus, vēlams to stumbrus saglabāt teritorijā bioloģiskās daudzveidības veicināšanai. Daudzi organismi – trupes sēnes, kukaiņi u.c. apdzīvo gulošu mirušo kokus. Kritušo koku stumbrus iespējams izvietot mazāk apmeklētās parka daļās, ja tas skar estētiskus apsvērumus;
- Rembates parka rietumu daļā vietām novērojama potenciāli invazīvā suga - puķu sprigane *Impatiens glandulifera*. Nekontrolēta šī auga izplatīšanās var novest pie plašām, monodominantām sprigaņu audzēm, kam nav ne estētiskās, ne dabas daudzveidības vērtības - tās apdraud vietējo, reto un aizsargājamo sugu pastāvēšanu, kā arī degradē ainavu. Pašreiz auga izplatīšanos ietekmē biežā parka zemsedzes pļaušana;
- Parka zemsedze atklātajās daļās uzskatāma par ilggadīgo zālāju, ko pašreiz pļauj bieži un regulāri. Lai veicinātu kukaiņu un augu daudzveidību parkā, būtu vēlams ieviest dažādas zonas, kur zāli pļauj tikai vienu vai divas reizes sezonā, šādi ļaujot augiem izziedēt un piesaistīt lielāku kukaiņu apputeksnētāju vai nektāra patērētāju daudzumu. Šīs zonas varētu atrasties cilvēku mazāk apmeklētās vietās, savukārt, intensīvi izmantotās teritorijas pļaut kā līdz šim – bieži un regulāri;
- Ņemot vērā lielo dzeņveidīgo putnu sastopamību parkā, to veidoto koku daudzumu teritorijā, putnu (strazdu un zīlīšu-mušķērāju) būrīšu izvietošana nav nepieciešama. Šie būrīši laika gaitā satrup un zaudē estētisko vērtību. Kamēr bioloģisko nozīmi nodrošina dabiskās struktūras;
- Putnu sugām, kas ligzdo uz zemes un krūmos, nepieciešams nodrošināt atsevišķus krūmu pudurus un nepļautus zāles laukumus;
- Pie ieejas teritorijā nepieciešams izvietot stendu ar informāciju par parku un tā struktūras nozīmi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

4.4. Dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanas nosacījumi

Koku un krūmu kopšana dendroloģisko stādījumu teritorijā veicama saskaņā ar koku inventarizāciju un novērtējumu (sk. Pielikumu Nr.3), kā arī koku kopšanas un skatu veidošanas plānu (sk. Pielikuma Nr. 4 Pielikumu Nr.7).

Valsts nozīmes dižkokus un ekoloģiski vērtīgos kokus ieteicams marķēt ar informatīvām zīmēm. Valsts nozīmes dižkoku marķēšanas kārtību nosaka MK noteikumi Nr. 264 1. pielikums, bet ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana nav likumiski noteikta, - tā ir rekomendējoša un ieteicama izglītojošos nolūkos. Ekoloģiski vērtīgo koku informatīvās zīmes izplata uzņēmums *SIA Labie Koki* [8].

Teritorijas koku kopšana veicama pēc koku inventarizācijā (sk. Pielikumu Nr.3) norādītajām prioritātēm un novērtējuma tabulā aprakstītajiem ieteikumiem. Vispirms cērtami un sakopjami A! prioritātes koki, pēc tam attiecīgi A, B un C prioritāšu koki. Projekta teritorijā paredzēto koku ciršana veicama saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 309 "*Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža*" un Lielvārdes pilsētas 2016. gada 29. jūnija saistošajiem noteikumiem "*Par koku ciršanu ārpus meža Lielvārdes novada administratīvajā teritorijā*" [15, 16].

Teritorijā konstatēti:

A! prioritātes koki (jāsakopj nekavējoties) – 2 gab.;

A prioritātes koki (jāsakopj 1-6 mēnešu laikā) – 206 gab.;

Izcērtami koki, saskaņā ar novērtējumu – 26 gab.;

Steidzami izcērtami koki – 1 gab.;

Ainavas kopšanas nolūkā izcērtami koki – 99 gab.

Koki, kas cērtami ainavas kopšanas nolūkā, izvēlēti ļoti rūpīgi analizējot esošo situāciju. Lielākā daļa no tiem ir ar kādu problēmu, trupi vai vienpusēju vainagu. Daudzi auguši cieši blakus viens otram, tādējādi, veidojot nevis parkam, bet mežam raksturīgus augšanas apstākļus. Koku ciršana nepieciešama parka izgaismošanai, zāliena lauču paplašināšanai, skatu līniju veidošanai, kā arī jaunu koku un krūmu stādījumu ierīkošanai. Ainavas veidošanas nolūkā plānoto koku ciršanu ieteicams veikt pakāpeniski.

Koku kopšanas un skatu veidošanas plānā (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.7) atspoguļoti skatu leņķi ar skatu līnijām, kuru robežās nepieciešamu skatu atvēršana, paplašināšana un kopšana, kas ietver tādus koku kopšanas darbus kā vainaga retināšana, pacelšana, zaru īsināšana un koku sējēņu izciršana. Skatu veidošanai nav pieļaujama lielu, vecu, dobumainu koku ciršana.

4.5. Zemsedzes kopšana

Lai parka teritorija tiktu efektīvi apsaimniekota, kā arī tiktu respektētas dabas vērtības un saglabāta bioloģiskā daudzveidība, izdalīti divi dažādi zemsedzes kopšanas tipi (sk. Pielikuma Nr.4. Pielikumu Nr.5):

- intensīvi kopjams zāliens, pļaujams divreiz mēnesī;
- ekstensīvi kopjama zemsedze, pļaujama vienreiz līdz divreiz sezonā.

Papildus šīm kopšanas zonām retāku zāliena pļaušanas režīmu var pielietot arī parka H zonā gar Rembates ielu (sk. Pielikuma Nr.4. Pielikumu Nr.2).

Visās celiņu malās zālienu ieteicams regulāri (ne retāk kā 2x mēnesī) pļaut vidēji 1-2m platās joslās atkarībā no apkārtnes reljefa un konkrētās situācijas. Visa parka teritorijā apkarojama invazīvā suga – puķu sprigane.

Zemsedzi zem lielajiem koku vainagiem, kur neaug zāliens, var noklāt ar šķeldas segumu parka ziemeļu un austrumu zonās.

Arī lapu vākšanai rudenī ieteicams pielietot ekstensīvu un intensīvu apsaimniekošanas plānu. Abās parka savvaļas zonās, kā arī ziemeļu un austrumu daļā vietās, kas nav tiešā celiņu tuvumā, daļu nokritušo koku lapu var nesavākt.

4.6. Jaunu stādījumu ierīkošana

Viena no lielākajām Rembates parka vērtībām ir ainavu parka struktūra, ko veido lieli veci koki, zāliena lauces un dīķa ūdensspogulis. Tomēr parkā šobrīd ir izveidojusies šo ainavas elementu nelīdzsvarota proporcija. Koku ir ļoti daudz, zāliena lauču maz un tās ir sadrumstalotas. Krūmu grupas pēdējo gadu laikā izcirstas, jaunus kokus un krūmus noēnojuma un sakņu konkurences dēļ grūti iestādīt. Lai parkā veidotos harmonisks iepriekšminēto ainavas elementu līdzsvars, nepieciešams retināt koku grupas, palielinot viengabalainu lauču platības. Izsauļotajās vietās stādāmi jauni koki un krūmi.

Jaunu stādījumu ierīkošana dendroloģisko stādījumu teritorijā nepieciešama gan bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanai, gan ainavas estētiskās kvalitātes uzlabošanai. Ziedošu krūmu stādījumi svarīgi lapu praulgrauža dzīvotnes nodrošināšanai. Ņemot vērā parka kultūrvēsturisko vērtību un aizsargājamo dendroloģisko stādījumu statusu, paredzētas ne tikai vietējās, bet arī introducētās koku un krūmu sugas.

Jauni koku stādījumi paredzēti parka ziemeļu daļā, kopā 40 koki (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.6). Ar laiku, veidojot lauces, parādīsies vairāk izsauļotas vietas, kur varēs iestādīt papildus jaunus kokus.

Plānoto koku sortiments:

- Parastais ozols (*Quercus robur*);
- Sarkanais ozols (*Quercus rubra*);
- Platlapu liepa (*Tilia platyphyllos*);
- Holandes liepa (*Tilia x vulgaris*);

- Krimas liepa (*Tilia x euchlora*);
- Sudraba liepa (*Tilia tomentosa*);
- Pīlādža šķirne 'Dodong' (*Sorbus 'Dodong'*);
- Zviedrijas pīlādzis (*Sorbus intermedia*);
- Lamarka korinte (*Amelanchier lamarckii*);
- Japānas lapegle (*Larix kaempferi*).

Rembates parka konceptuālajā labiekārtojuma un apstādījumu plānā paredzēti dekoratīvi krūmu stādījumi lielās grupās, vietās, kur ir pietiekams izsauļojums un, kur veidojami pievilcīgāki skati. Krūmu grupas stādāmas aiz ierīkotajiem vides objektiem, ugunsкура vietas tuvumā un esošo lauču malās.. Parkā ir arī daudz nogāžu, kur stādāmi zemsedes tipa krūmi - dīķa un mazā paugura nogāzes, kafejnīcas ieejas zona, pakāpieni pie Parka ielas.

Plānoto krūmu sortiments:

- Pelēkā spireja (*Spiraea x cinerea*);
- Parastā filadelfa šķirnes (*Philadelphus coronarius*);
- Iegrieztā stefanandra (*Stephanandra incisa*);
- Spārnotais segliņš (*Euonymus alatus*);
- Parastā ceriņa šķirnes (*Syringa vulgaris*);
- Strautu sniegoga (*Symphoricarpos rivularis*).

Ziemcietes stādāmas jaunajā bibliotēkas dārzā (šobrīd esošā kultūras nama saimniecības zona), lietus dobēs un rožu dobē. Rožu dobes izveide ar iedzīvotāju piedalīšanos ir saglabājama un pilnveidojama aktivitāte. Dobi būtu vēlams strukturizēt, izveidojot tai vienotu taisnstūra formas apdobi. Apmali var veidot arī no ziemcietēm, piemēram, kaķumētras (*Nepeta racemosa*) vai rasaskrēsliņa (*Alchemilla mollis*). Vieglākai kopšanai var izveidot bruģētu apmali visai dobei. Starp rožu grupām paredzama brīva vieta piekļūšanai, vismaz 0,5m plata. Rožu stādījumus var papildināt ar citām ziemcietēm, piemēram salvijām (*Salvia*) un dekoratīvajiem sīpoliem (*Allium*) (sk. Pielikumu Nr.4).

Rembates parkā atrodas vairāki grāvji, kas pilda savu funkciju - uzkrāj lietus ūdeņus, ļauj tiem lēnām aizplūst un iesūkties gruntī. Grāvju malas tiek regulāri pļautas, bet grāvju gultne aizaugusi ar dažādiem mitrummīlošiem augiem. Ieteicams divus grāvju posmus tuvāk Lāčplēša ielai veidot par lietus dobēm jeb "purviņiem", kur sastādāmi izturīgi mitrummīloši dekoratīvi augi - pārsvarā ziemcietes un graudzāles (piemēram, vīgriezes, īrisi, vējmietiņi, miskantes, krastkaņepes). Stādījumus var papildināt ar lieliem laukakmeņiem, kas atrodami turpat parkā. Pirms stādījumu ierīkošanas vēlams izstrādāt dobjū detaļzīmējumus (sk. Pielikumu Nr.4).

Esošo vasaras puķu dobi, kas veidota Lielvārdes jostas noskaņās, ieteicams likvidēt nepiemēroto augšanas apstākļu dēļ - lielais noēnojums un sakņu konkurence nav piemērota šāda tipa dobei. Vasaras puķes parkā vislabāk audzēt dekoratīvos podos un konteineros, kā tas veiksmīgi jau tiek darīts.

Dendroloģisko stādījumu atjaunošanai nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiski atļauju saskaņā ar MK noteikumu Nr. 264 *“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”* 49. punktu.

4.7. Kopšanas darbu apraksts

Kopšanas darbu apraksts izstrādāts plānotajām teritorijas funkcionālajām zonām (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.2).

Uz visām teritorijas zonām attiecināmi šādi nosacījumi:

- Lai nozāgētu koku vai novāktu nogāzušos koku dendroloģisko stādījumu teritorijā, nepieciešama Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;
- Infrastruktūras vai inženierkomunikāciju izbūvei vai atjaunošanai, kā arī ēku rekonstrukcijai nepieciešams saņemt Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju saskaņā ar MK noteikumu Nr. 264 *“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”* 50. punktu.

Apz.	Funkcionālās zonas nosaukums	Plānotie labiekārtošanas un kopšanas darbi
A	Centrālā daļa	<ul style="list-style-type: none"> - Jauna gājēju celiņa un papildus apgaismojuma izbūve; - Atsevišķu koku izgaismošana; - Mazā paugura apstādījumu un zaļā paviljona ierīkošana; - Dižkoku un ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana; - Esošo koku kopšana; - Jaunu stādījumu ierīkošana; - Lietus dobes ierīkošana; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.
B	Dīķis ar estrādi	<ul style="list-style-type: none"> - Izgaismota tiltiņa izbūve uz estrādi no kultūras nama puses; - Estrādes jumta pārseguma izbūve; - Estrādes nogāžu apstādījumu ierīkošana; - Jauna gājēju celiņa un papildus apgaismojuma izbūve; - Atsevišķu koku izgaismošana; - Koku ciršana ainavas veidošanas nolūkā; - Esošo koku kopšana; - Jaunu stādījumu ierīkošana; - Grants seguma ierīkošana zem estrādes soliem; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.
C	Atpūtas zona	<ul style="list-style-type: none"> - Jauna plānojuma izstrāde un labiekārtojuma izbūve; - Jaunu labiekārtojuma elementu uzstādīšana; - Jaunu apstādījumu ierīkošana.
D	Autostāvvietas (D1, D2, D3-atrodas ārpus stādījumu teritorijas)	<ul style="list-style-type: none"> - D1 stāvlaukumam jauna plānojuma izstrāde un labiekārtojuma izbūve, ietverot seguma nomaiņu, jaunu apstādījumu ierīkošana, info stenda uzstādīšana; - D3 laukuma izveide, izmantojot stiprinātu zālienu.
E	Bibliotēkas un kafejnīcas ārtelpa	<ul style="list-style-type: none"> - Jaunu dekoratīvu krūmu un zemsedzes stādījumu ierīkošana nogāzes daļā.
F	Savvaļas zona (divas zonas parkā)	<ul style="list-style-type: none"> - Esošo koku kopšana; - Ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana; - Puķu spriganes apkarošana, nopļaujot vai izraužot vasaras pirmajā pusē pirms nogatavinātas sēklas. - Dabas vērtību atspoguļojošu info zīmju uzstādīšana;

		<ul style="list-style-type: none"> - Norāžu uzstādīšana; - Ekstensīva zemesdzes pļaušana 1-2x sezonā; - Ekstensīva kritušo lapu novākšana rudenī.
G	Zona gar Lāčplēša ielu	<ul style="list-style-type: none"> - Puķu spriganes apkarošana, nopļaujot vai izraujot vasaras pirmajā pusē pirms nogatavinātas sēklas; - Esošo koku kopšana; - Lietus dobes ierīkošana; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.
H	Zona gar Rembates ielu	<ul style="list-style-type: none"> - Esošo koku kopšana; - Rožu dobes labiekārtošana; - Jaunu stādījumu ierīkošana; - Apsverama iespēja par ekstensīva pļaušanas režīma ieviešanu, pļaujot 3x sezonā; - Koku grupu izgaismošana; - Norāžu uzstādīšana. - Puķu spriganes apkarošana, nopļaujot vai izraujot vasaras pirmajā pusē pirms nogatavinātas sēklas.
I	Ziemeļu daļa	<ul style="list-style-type: none"> - Esošo koku kopšana; - Ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana; - Koku ciršana ainavas veidošanas nolūkā; - Koku grupu izgaismošana; - Jaunu stādījumu ierīkošana; - Aktivitāšu laukuma ierīkošana; - Esošo grants celiņu apmaļu nomaiņa; - Kultūras nama fasādes apgleznošana; - Parka ielas un gājēju ceļa krustojuma rekonstrukcija; - Muižas pagraba pārseguma demontāža, margas uzstādīšana; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.
J	Zona gar Saules ielu	<ul style="list-style-type: none"> - Esošo koku kopšana; - Ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.
K	Austrumu daļa	<ul style="list-style-type: none"> - Esošo koku kopšana; - Ekoloģiski vērtīgo koku marķēšana; - Koku ciršana ainavas veidošanas nolūkā; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī. - Puķu spriganes apkarošana, nopļaujot vai izraujot vasaras pirmajā pusē pirms nogatavinātas sēklas.
L	Ugunsкура vieta	<ul style="list-style-type: none"> - Koku ciršana ainavas veidošanas nolūkā; - Norāžu uzstādīšana; - Jaunu krūmu grupu stādīšana; - Zāliena pļaušana ne retāk kā 2x mēnesī.

2. Tabula. Funkcionālo zonu labiekārtošanas un kopšanas darbu apraksts.

5. Rekomendācijas rekonstrukcijas projekta ieviešanai dabā

Dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" rekonstrukcijas projekts kalpo kā darba uzdevums un vadlīnijas teritorijas ilgtspējīgai apsaimniekošanai un labiekārtojuma pilnveidošanai. Labiekārtojuma projektu ieteicams izstrādāt atsevišķām teritorijas zonām, piemēram, auto stāvlaukumam, kultūras nama saimniecības zonai, zaļajam paviljonam, aktivitāšu laukumam (sk. 4.2. nodaļu). Apstādījumu projekts ar dabju detaļu zīmējumiem ieteicams parka nogāzēm, lietus un rožu dobēm, plānotajām krūmu un koku grupām. Atsevišķs būvprojekts paredzams estrādes jumtam un tiltiņam, kā arī parka papildus izgaismojumam.

Nākotnē izstrādājams rekonstrukcijas projekts dendroloģisko stādījumu dienvidu daļai (uz dienvidiem no valsts autoceļa A6 Daugavas pusē).

Rembates parkā šobrīd prioritāri ir sakopt teritorijas kokus, kā arī nozāgēt bīstamos kokus pēc koku novērtējumā un inventarizācijā aprakstītajiem ieteikumiem (sk. Pielikumu Nr.3). Līdztekus koku kopšanai ieteicama arī skatu veidošana, kas realizējama, vadoties pēc koku kopšanas un skatu veidošanas plāna (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr.7).

Teritorijas apsaimniekošanā izmantojams zemsedzes kopšanas un pļaušanas plāns (sk. Pielikuma Nr.4 Pielikumu Nr. 5), kā arī kopšanas darbu apraksts (sk. Tabulu Nr.2).

Dabā realizējamas arī ekspertu Maijas Mednes un Andra Avotiņa dotās norādes teritorijas apsaimniekošanai.

Bibliogrāfija

1. Bells S., Nikodemus O. (2000). Rokasgrāmata meža ainavas plānošanai un dizainam, Rīga: Valsts Meža dienests, 76 lpp.
2. Briņķis J., Buka O. (2006). Pilsētas un lauku apdzīvoto vietu kompleksu arhitektoniski telpiskā plānošana, Rīga: RTU, Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāte, Arhitektūras un pilsēt būvniecības katedra, 235 lpp.
3. Cinovskis R., Janele I., Skujniece I., Zvirgzds A. (1974). Koki un krūmi Latvijas lauku parkos. Rīga: Zvaigzne, 165 lpp.
4. Janelis I.M. (2010). Latvijas muižu dārzi un parki. Rīga: SIA "Neputns", 304 lpp.
5. Kalniņš M., Priekšlikumi NATURA 2000 teritoriju dibināšanai lapkoku praulgrauža *Osmoderma eremita* (=barnabita) aizsardzībai (2014). Sigulda: Biedrība "Zaļā upe".
6. Melluma A., Leinerte M. (1992). Ainava un cilvēks. Rīga: Avots, 175 lpp.

Normatīvie akti

7. Aizsargjoslu likums (1997). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 56/57 25.februārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=42348>, sk. 04.02.2020.
8. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi (2010). Latvijas Republikas Ministru kabineta 16. marta noteikumi Nr. 264. Latvijas Vēstnesis, Nr. 50, 30. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=207283> sk. 04.02.2020.
9. Lielvārdes novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2030. gadam. http://www.lielvarde.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=9964579&Itemid=566, sk. 04.02.2020.
10. Lielvārdes novada attīstības programma 2019.–2025. gadam. http://www.lielvarde.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=5942993&Itemid=1383, sk. 05.02.2020.
11. Lielvārdes novada teritorijas plānojums 2016.-2027. gadam. http://www.lielvarde.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=3917928&Itemid=570, sk. 05.02.2020.
12. Lielvārdes pilsētas apstādījumu koncepcija. http://www.lielvarde.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=8294294&Itemid=1349, sk. 05.02.2020.
13. Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem (2001). Latvijas Republikas Ministru kabineta 20. marta noteikumi Nr. 131. Latvijas Vēstnesis, Nr. 48, 23. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=5773>, sk. 05.02.2020.
14. Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu (2000). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.396.

- Latvijas Vēstnesis, Nr. 413/417 17. novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=12821>, sk. 05.02.2020.
15. Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža (2012). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 309. Latvijas Vēstnesis, Nr.70 8.maijā. <https://likumi.lv/doc.php?id=247350>, sk. 10.03.2020.
 16. Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža (2016). Lielvārdes novada domes saistošie noteikumi. <http://www.lielvarde.lv/images/extrainfo/5222058/Nr.15-29.06.2016.Koku%20cir%C5%A1anas%20saisto%C5%A1ie%20noteikumi.pdf>, sk. 10.03.2020..
 17. Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu (2013). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 940. Latvijas Vēstnesis, Nr. 203 28.decembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=253746>, sk. 10.03.2020..
 18. Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas (2007). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 281. Latvijas Vēstnesis, Nr. 78 16. maijā. <https://likumi.lv/ta/id/157197>, sk. 10.03.2020..
 19. Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu (2003). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 474. Latvijas Vēstnesis, Nr.118. 29. augustā. <https://likumi.lv/doc.php?id=78458>, sk. 10.03.2020..
 20. Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu (2017). Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr. 350. Latvijas Vēstnesis, Nr. 126. 27. jūnijā. <https://likumi.lv/ta/id/291790-noteikumi-par-ipasi-aizsargajamo-biotopu-veidu-sarakstu>, sk. 10.03.2020.
 21. Par 1979. gada Bernes konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (1996). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.1/2, 1997. gada 3.janvārī. http://www.lielvarde.lv/index.php?option=com_content&view=article&id=8294294&Itemid=1349, sk. 10.03.2020..
 22. Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (1995). Latvijas Republikas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.137, 8.septembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=36679>, sk. 10.03.2020..
 23. Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (2002). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.64 26.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=61586>, sk. 05.02.2020.
 24. Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (1992). Eiropas Padomes Direktīvas 92/43/EEK. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>, sk. 05.02.2020.

25. Par Eiropas ainavu konvenciju (2007). Latvijas Republikas Saeimas likumi. Latvijas Vēstnesis, Nr.63 18.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=156001>, sk. 05.02.2020.
26. Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (1993). Latvijas Republikas Augstākās Padomes likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.5 25. martā. <https://likumi.lv/doc.php?id=59994>, sk. 05.02.2020.
27. Par pašvaldībām (1994). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr. 61. 24. maijā. <https://likumi.lv/doc.php?id=57255>, sk. 10.03.2020..
28. Par savvaļas putnu aizsardzību (2009). Eiropas Padomes Direktīva 2009/147/EK <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0147>, sk. 10.12.2019.
29. Par Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (1997). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis, Nr.58/59 26.februārī. <https://likumi.lv/doc.php?id=42381>, sk. 10.12.2019.
30. Sugu un biotopu aizsardzības likums (2000). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 121/122 5.aprīlī. <https://likumi.lv/doc.php?id=3941>, sk. 10.12.2019.
31. Teritorijas attīstības plānošanas likums (2011). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr.173 2. novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=238807>, sk. 10.12.2019.
32. Vides aizsardzības likums (2006). Latvijas Republikas Saeimas likums. Latvijas Vēstnesis Nr. 183. 15.novembrī. <https://likumi.lv/doc.php?id=147917>, sk. 10.12.2019.

Tīmekļa vietnes

33. Aizsargājamo biotopu saglabāšanas vadlīnijas Latvijā. 3sējums. Dabiskās pļavas un ganības. https://nat-programme.daba.gov.lv/public/lat/publikacijas_un_dokumenti/#vadlinijas, sk. 10.12.2019.
34. Kadastrs.lv. Karšu pārliuks. <https://www.kadastrs.lv/>, sk. 10.12.2019.
35. Lapkoku praulgrauzis. Sabiedriskā monitoringa rokasgrāmata. https://daba.gov.lv/upload/File/DOC/SabM_R_07_LapkokuPraulgr.pdf, sk. 10.12.2019.
36. Ozols. Dabas datu pārvaldības sistēma. Dabas aizsardzības pārvalde. <http://ozols.daba.gov.lv/pub/>, sk. 10.12.2019.
37. Vikipēdija. Lielvārdes vēsture. https://lv.wikipedia.org/wiki/Lielv%C4%81rdes_v%C4%93sture, sk. 10.12.2019.
38. Ķeguma novads. Rembates pagasta vēsture. <https://www.kegumanovads.lv/lv/parnovadu/vesture/rembates-pagasta-vesture>, sk. 10.12.2019.

39. Zudusī Latvija. Rembates muiža.
<https://www.zudusilatvija.lv/objects/object/16705/>, sk. 22.01.2019.
40. Lielvārde. Rembates muižas parks.
http://www.lielvarde.lv/?option=com_content&view=article&Itemid=992&id=8721714, sk. 10.12.2019.
41. Dabas aizsardzības pārvalde. ĪADT vienotais stils.
https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_aizsardzibas_plani/iadt/iadtvienotais_stils/, sk. 10.12.2019.

Attēlu saraksts

1. Attēls. Dendroloģisko stādījumu "Rembates parks" shēma. *MK noteikumi Nr.131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem"*.
2. Attēls. Dendroloģiskos stādījumus veidojošās zemes vienības un to piederība. *Autoru veidota shēma pēc tīmekļa vietnes kadastrs.lv datiem.*
3. Attēls. Skats pie Rembates muižas Lielvārdes draudzē 50 verstis no Rīgas, 1796.g., J.K.Broces zīmējums. *Tīmekļa vietne wikipedia.org.*
4. Attēls. Attēls.Rembates muižas ēka pirms 1914.gada. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv*
5. Attēls. Muižas iebraucamais ceļš 20.gs. sāk. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
6. Attēls. Skats iebraucot muižas ēkas pagalmā 20.gs. sāk. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
7. Attēls. Muižas iebraucamais ceļš 20.gs. sāk. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
8. Attēls. Muižas ūdensdzirnavas 20.gs. 30.tie gadi. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
9. Attēls. Skats uz muižas ēku no dīķa puses. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
10. Attēls. Viens no muižas dīķiem. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
11. Attēls. Rembates muižas ēka 20.gs.sāk. *Tīmekļa vietne zudusilatvija.lv.*
12. Attēls. Inventarizēto koku teritorija. *Rekonstrukcijas projekta izstrādes nolikums. Identifikācijas numurs LNP 2018/50.*
13. Attēls. Dendroloģisko stādījumu robežu izvērtējums.
Autoru veidota shēma pēc tīmekļa vietnes kadastrs.lv datiem.

Pielikumi